

skepsis Blog

≡ Menu

1023 tegen homeopathie: Er zit niets in!

14/01/2011 door Jan Willem Nienhuys

Op zaterdag 5 februari 2011 gaan betogers in Amsterdam een 'overdosis' homeopathische middelen innemen. Datzelfde gebeurt in andere steden elders in de wereld. Het wordt een ludiek protest tegen het idee dat homeopathie meer is dan suiker met suggestie (1). De actie heet 1023, naar het getal van Avogadro.

Vorig jaar 30 januari 2010 begon de Britse sceptische organisatie [Merseyside Skeptics Society](#) (Liverpool en omgeving) met deze actie, die toen in diverse Britse steden plaatsvond (foto: de demonstratie in Southampton). De actie heet zo naar het [getal van Avogadro](#), ongeveer 6 maal 10 tot de macht 23, het aantal moleculen in 22,4 liter gas of in 18 gram water. Veel homeopathische middelen zijn zo sterk verdund dat je met het getal van Avogadro op je vingers kunt natellen dat er niets meer van de uitgangsstof in zit. Met andere woorden: 'Er zit niets in!'

Homeopathische middelen zijn net als wijwater of ingestraald water. Veel mensen denken dat homeopathie iets met kruiden is. Dat is maar half waar. De uitgangsstof is vaak een plant (maar ook zout, kalk, zand of soda, zware metalen, insecten, [rottend](#)

vlees en andere viezigheid) maar die wordt dan zo sterk verdund dat je gerust kunt zeggen: 'Er zit niets in.'

In de homeopathie is een verdunning van C30 heel gangbaar. Dat is niet zomaar een druppel in een zwembad. Dat is een klein mistdruppeltje op de helft van alle oceanen, goed roeren, en van het 'mengsel' een even klein druppeltje in de ongebruikte andere helft van de wereldzee oplossen. Praktisch gesproken kan men zeggen: 'Er zit niets in.'

De homeopaten beweren wel dat het niet om verdunnen gaat, maar om de combinatie van schudden in alcohol en stapsgewijs verdunnen. Ze zeggen ook dat wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat hun middelen werken. [Die bewijzen zijn bekeken en ze kloppen niet](#). De homeopaten vermelden ook graag hun vele dankbare klanten, maar aangezien alle charlatans door de eeuwen heen nooit over gebrek aan dankbare klanten hebben hoeven klagen, zegt dat niets. Het belangrijkste is toch dat niemand, ook de homeopaten niet, het verschil kan vaststellen tussen homeopathisch water en gewoon water. Eenvoudig gezegd: 'Er zit niets in!'

Om dat aan het publiek duidelijk te maken, gaan actievoerders op zaterdag 5 februari om 10:23 's ochtends in Amsterdam hele flessen homeopathische middelen innemen. De grondlegger van de homeopathie, de Duitse arts Samuel Hahnemann heeft ongeveer 200 jaar geleden met nadruk gezegd dat het gevaarlijk was te veel in te nemen van een homeopathisch middel. Bovendien heeft hij dikke boeken volgeschreven met allerlei nare dingen die je kunnen overkomen als je als gezond persoon zelfs maar een klein beetje van die hoogverdunde stoffen inneemt (2). Je wordt er al niet goed van als je de beschrijvingen leest. De actievoerders denken dat hij zich vergist heeft. Er zit immers niets in?

Er zit niets in dus onschuldig?

Waarom zou je je druk maken om homeopathie? Laat die mensen toch hun geloof! Het is zoiets onschuldigs als een kaarsje opsteken in een kapelletje. Als dat geloof de mensen het gevoel geeft dat het beter met ze gaat, wat is daar dan tegen? Daar zijn twee dingen tegen. In de eerste plaats proberen de fabrikanten en de verkopers aan het publiek te suggereren dat hun middelen tegen van alles en nog wat werken. Dat is misleiding met het doel eraan te verdienen. Zij verdoezelen de essentie, namelijk: 'Er zit niets in.'

De grote homeopathische industrieën hebben ook gedaan gekregen dat zij zich niet aan de [Europese regels voor genees- en voedingsmiddelen en eerlijk zaken doen](#) hoeven te houden, namelijk dat je bewijzen moet leveren voor beweringen over geneeskracht van je producten. In de tweede plaats heeft het homeopathisch bedrog

tot gevolg dat mensen homeopathie gaan gebruiken voor ziekten die niet vanzelf overgaan, en niet naast maar in plaats van effectieve medicatie, soms met een voortijdige en pijnlijke dood tot gevolg. Dat had niet hoeven gebeuren als men beter geweten had: 'Er zit niets in.'

Bewonderaars van de homeopathie wijzen op de lange gesprekken die serieuze homeopaten met hun klanten voeren. Maar bij de ware homeopathie krijgt de patiënt uiteindelijk één hoogst individueel uitgekozen klein korreltje suiker (met niets erin). De ware homeopaat kan dus een leven lang toe met een voorraad die in een klein koffertje past. Maar dat is natuurlijk niet de bedoeling van de machtige homeopathische fabrieken en ook niet van de verkopers. Dat zou wat zijn als elke klant in de winkel een uur aan de balie zou moeten overleggen over de inname van een enkele korrel suiker (met niets erin)! Nee, de goedgelovige klant moet haar middel betalen, inpakken en wegwezen. En later graag weer terugkomen voor meer van hetzelfde, want: er zit niets in.

Er zijn mensen met kanker die zich wilden genezen met homeopathie, er waren homeopaten die beweren dat je ernstige kinderziekten met homeopathie kunt genezen en dat vaccinatie overbodig is, er zijn reizigers die vertrouwen op homeopathie tegen malaria en andere tropische ziekten, en zelfs [ontwikkelingswerkers die arme zieke mensen afschepen met homeopathie](#). Dat kan mensenlevens kosten, want: 'Er zit niets in.'

Catherine de Jong van de [Vereniging tegen de Kwakzalverij](#) is aanspreekpunt voor deze actie. Meer nieuws staat op de website van de VtdK en op [Kloptdatwel](#) en de [site van de 1023 Campaign](#). Maar of u op zaterdagmorgen 5 februari 2011 wel of niet met medesceptici en antikwakzalvers naar de vrolijke happening in Amsterdam gaat, waar het om draait is simpelweg:

Er zit niets in.

Met dank aan [Edgar Allen Poe](#).

Noten

1. Homeopathische suiker is meestal melksuiker, en die wordt gemaakt door deze te bevochtigen met homeopathisch water of homeopathische alcohol en dan te laten opdrogen. Dat betekent dat in de praktijk de concentratie van de uitgangsstof in suikerpilletjes nog ongeveer 500 keer zo klein is als de notatie D4 of C6 of watr dan ook suggereert.

2. Hahnemann was zo verstandig om allerlei zwaar giftige stoffen in hoge verdunningen uit te proberen op gezonde proefpersonen. Die produceerden zo al die 'symptomen' in die boeken. Al in 1799 deed Hahnemann proeven met 1:100.000 verdunningen en 30 jaar later alleen nog maar met C30 verdunningen. Daar komt waarschijnlijk het idee vandaan dat verdunde middelen ook effect hebben, maar niemand weet het zeker. De theorie dat water een geheugen zou hebben is veel later bedacht als 'verklaring' van de werkzaamheid van homeopathie. Er was echter niets te verklaren want er waren geen deugdelijke bewijzen dat homeopathie werkte.

[Vorig blogartikel](#)

📁 Homeopathie

- < De EU, consumentenbedrog en homeopathie
- > Kanker, de keizer van alle ziekten

113 gedachten over "1023 tegen homeopathie: Er zit niets in!"

Maarten Koller

14/01/2011 om 15:44 | Bewerken

Volg @kloptdatwel voor het laatste nieuws rondom deze actie.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

14/01/2011 om 16:36 | Bewerken

P.S. Die proeven van Hahnemann en anderen om te kijken of die hoogverdunde stoffen ook de beweerde effecten op gezonde personen hebben, zouden eigenlijk moeten worden overgedaan maar dan met voldoende bescherming tegen zelfbedrog. Ze zijn ook diverse malen overgedaan met negatief resultaat. Maar toen Skepsis een keer voorstelde om

een door de homeopaten zelf voorgestelde proef uit te voeren, [krabbelden ze terug](#). Zie elders voor de [toen gevoerde correspondentie](#). De homeopaten vreesden een nekslag.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

16/01/2011 om 15:35 | [Bewerken](#)

Schitterende actie en wetenschappelijk zo ongelofelijk verantwoord. Geen enkele homeopaat heeft ooit beweert dat er iets in zit. So what's new. Een energetische geneeswijze is in zijn werking totaal anders. Als sommige mensen zich daar nu eens in gingen verdiepen kwamen we nog ergens. Met deze actie kon de farmaceutische industrie zich weleens flink in de vingers snijden.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

16/01/2011 om 18:21 | [Bewerken](#)

"In de eerste plaats proberen de fabrikanten en de verkopers aan het publiek te suggereren dat hun middelen tegen van alles en nog wat werken. Dat is misleiding met het doel eraan te verdienen."

Medicijnen geneesmiddelen noemen dat noem ik pas misleiding. Alsof je met symptoombestrijding iets kunt genezen. Net zoals het woord 'geneesmiddelvergiftiging' zo iets noemt men toch een gotspe. Dat alles met woekerwinsten. We worden steeds gekker.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

16/01/2011 om 19:36 | [Bewerken](#)

Er zijn tal van homeopaten die beweren dat er 'energieën' of 'frequenties' of 'structuren' in zitten, en in elk geval zijn de homeopathie-fabrikanten erin geslaagd het publiek wijs te maken dat er heilzame planten in zitten, want dat is wat het publiek gelooft. Daar is de actie op gericht. Als het publiek eenmaal weet dat er helemaal niks in zit, dan moet het zelf maar oordelen.

Met de farmaceutische industrie heeft dit niets te maken.

Overigens heet "Wim" helemaal niet zo, maar is hij een magnetiseur, iriscopist en klassiek homeopaat waarover [Frontaal Naakt](#) al eens schreef.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

16/01/2011 om 19:55 | [Bewerken](#)

P.S.2

In België namen 28 Skepp-leden op 25 januari 2004 voor de tv hoogverdunde (C30) middelen in: slangengif, kakkerlakken en hondenmelk. (Hondenmelk is een krachtig middel tegen difterie, dit op basis van één enkel geval van waarschijnlijk verkeerd gediagnostiseerde keelpijn in 1870). Voor een verslag zie hier:

<http://forum.skepp.be/viewtopic.php?f=2&t=677>

Voor een overzicht van reacties zie

<http://skepp.be/artikels/pseudo-wetenschap/alternatieve-onbewezen-behandelingen/homeopathie/de-homeopathie-stunt>

Op de volgende link kan men een lezing van James Randi bekijken uit het najaar van 2001 in Princeton, waar hij een soortgelijke demonstratie beschrijft (voor congresleden) die hij naar eigen zeggen toen al vele malen tijdens een dergelijke lezing herhaald heeft.

<http://www.natural-holistic-health.com/james-randi-explains-homeopathy/>

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

17/01/2011 om 11:18 | [Bewerken](#)

Geneesmiddelen afdoen met "symptoombestrijding" is wel erg kort door de bocht. Dank zij geneesmiddelen als antibiotica zijn ontelbare levens gered. Dank zij zuivere humane insuline kunnen diabetes-patiënten tegenwoordig een normaal leven leiden. Dank zij de pil hebben vrouwen een keuze. Enzovoort. Natuurlijk hebben geneesmiddelen ook hun nadelen en is echte genezing vaak (nog) niet mogelijk. De wetenschappers doen hun best en de ontwikkelingen staan bepaald niet stil.

Maar we hebben het hier toch helemaal niet over geneesmiddelen? Het gaat bij de actie om de onwerkzaamheid van homeopathie.

"Als sommige mensen zich eens gingen verdiepen in een energetische geneeswijze"...

Vooraf doen! Wie iets beweert, moet het bewijzen.

Dat doen geneesmiddelenfabrikanten (gelukkig maar!) overigens wél.

Het bewijs is de homeopaten echter nog steeds niet gelukt. En dat zal ze per definitie ook niet lukken, want de uitgangspunten van homeopathie, waar het zogenaamde potentiëren er een van is (en daar gaat de actie over), zijn onzinnig en in strijd met de onverbiddelijke natuurwetten. Er zit niets in! Ook geen "energie"...

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Maarten

17/01/2011 om 14:27 | [Bewerken](#)

Mijn bijdrage aan deze prachtige actie:

<http://www.vandendriest.com/blog190.html>

Ik kan niet genoeg blijven roepen dat alleen wensdromen niet genoeg zijn om de wereld te veranderen. Dit is kennis die we honderd jaar geleden ook al hadden. De medische wetenschap is vooruitgegaan. Nog lang niet perfect maar wel vooruitgegaan. Homeopathie niet.

Het is onderzocht. Het is getest. Het is mooi geweest.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Frank

18/01/2011 om 01:26 | [Bewerken](#)

Het spijt me voor de eenvoud van de redenering, maar het is eenvoudigweg onmogelijk om een stof dusdanig te verdunnen dat het laatste molecuul (indachtig het getal van Avogadro) uit het middel verdwenen is. Hiermee suggereer ik bepaald niet dat homeopathie een serieus te nemen gedachtegang zou zijn, maar de redenering zoals hierboven gebruikt, dat men boven (beneden?) D23 'dus' vanwege het getal van Avogadro (bijvoorbeeld) geen arsenicummoleculen in het middel meer zal aantreffen klopt eenvoudigweg niet. Waarom niet? Omdat het onmogelijk is om te verdunnen met een vloeistof die absoluut geen enkele hoeveelheid van dat (of enig ander) middel meer bevat. Was het niet Virchow die stelde "alles is overal"? Hetzelfde geldt voor moleculen: er is altijd wel een kleine concentratie aanwezig. Die concentratie is misschien D10, misschien D15, maar hij is er wel. Dit fenomeen is bijvoorbeeld van belang geweest bij het onderzoek naar aminozuren in meteorieten. Als men het gebruikte gedemineraliseerde water extra ging zuiveren daalde de concentratie van bepaalde aminozuren in het monster. Men had ze namelijk zelf via het oplosmiddel in het monster ingebracht! Overigens blijkt ook hieruit dat homeopathie dus nonsens is: waar een homeopaat in het ene geval stelt dat C30 gegeven dient te worden en in het andere geval C40, geeft hij feitelijk altijd D15 (of iets dergelijks).

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

18/01/2011 om 09:26 | [Bewerken](#)

De opmerking van Frank is correct als het om gewoon verdunnen gaat. De homeopaten beweren echter dat het om een spirituele kracht gaat, en dat het schudden tussen elke verdunningsstap essentieel is.

De critici merken op dat het vreemd is dat de 'natuurlijke' verontreiniging van de alcohol of het water of de melksuiker niet door dat schudden meeversterkt wordt, en bovendien dat de niet geringe farmacologische effecten van alcohol ook niet versterkt worden.

De homeopaten beweren bovendien dat ze heus wel weten dat er niks meer van de uitgangsstof in het middel zit. Die fysieke afwezigheid is juist een voordeel, want daardoor zijn de vervelende bijverschijnselen weg. Het gaat om de spirituele geneeskracht. Tegenwoordig spreekt men dan van 'energetisch' of men zegt dat het 'informatie' gaat.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

18/01/2011 om 12:05 | [Bewerken](#)

De argumentatie van Frank is interessant. In die zin zou (tenminste volgens de homeopathische principes) drinkwater of (misschien nog beter) een slokje zeewater een ideaal homeopathisch samengesteld geneesmiddel zijn tegen alle kwalen. Langdurig op natuurlijke wijze geschud en gemengd. Een uiterst goedkoop panacee dus. Maar... dan is de handel weg...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

18/01/2011 om 12:17 | [Bewerken](#)

De redenering van Frank is interessant.
Zo zijn er (volgens homeopathische redenering)in bijvoorbeeld zeewater altijd

en overal voldoende moleculen van "alles" te vinden om het een ideaal complex homeopatisch geneesmiddel te laten zijn. Goed voor alle kwalen. Op natuurlijke wijze langdurig geschud en verdund (pardon: sterk gepotentieerd). En ... spotgoedkoop! Dan is het uit met de handel!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

18/01/2011 om 12:21 | [Bewerken](#)

Laten we afstappen van die gekke D en C-verdunningen en voortaan gewoon de wetenschappelijke machten van 10 gebruiken.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

18/01/2011 om 12:34 | [Bewerken](#)

Ik heb bovenstaande bijdragen wat gecensureerd om de verwarring over C15 (= 1 molecuul per 30 kubieke meter water) en D15 (= schudverdunning met factor 10^{15}) te beperken.

Zelfs vele homeopaten weten nauwelijks het verschil tussen D12 en C12.

Lees maar eens

<http://www.klassiekehomeopathie.nl/nieuws/30/wetenschappers-bewijzen-werking-van-homeopathie>

Avocado, pardon Darthavadro pardon Agovadro pardon... kunnen ze ook al niet spellen.

Overigens: 'getal van Avogadro' is helemaal niet gevonden door Avogadro, die naam is pas in de 20ste eeuw bedacht als eerbewijs aan de man die honderd jaar eerder alleen maar zei dat gelijke volumes gassen gelijke aantallen deeltjes bevatten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

18/01/2011 om 13:01 | [Bewerken](#)

Trouwens, homeopathisch zeewater bestaat. Voor de symptomen waar het bruikbaar voort is zie:

<http://abchomeopathy.com/r.php/Aqua>

(die zijn waarschijnlijk verkregen door het spul in C30 – verdunning te testen, want daarmee worden de meeste geneesmiddelproeven uitgevoerd).

Voor een commentaar over de provings van zeewater citeer ik:

There is an old symptomatology established by Wesselhoeft in 1871, and described by Allen and by Clarke.

A recent proving was carried out in 1962-63 by Sankaran of Bombay with a double blind on six provers and two controls, using 30C for two weeks and recording symptoms for one month.

zie [hier](#).

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

anoniem

18/01/2011 om 19:40 | [Bewerken](#)

De bruikbare verdunning C-30 lijkt mij helemaal niet zo bruikbaar. Meest verkocht in onze drogisterijen zijn toch wel oer-tincturen en de D-verdunningen. De gedachtegang achter homeopathie is onder andere dat ieder mens anders is, dus wetenschappelijk bewijs zoals bij synthetische producten uit de reguliere geneeskunde is niet mogelijk. Aangezien elk mens een ander homeopathisch middel krijgt voorgeschreven voor zijn of haar

klachtencombinatie, of beter gezegd om hem of haar weer in balans te krijgen. Jammer dat deze sceptische website zo snel een mening klaar heeft staan over de hele homeopathie door de C-verdunningen of zelf K-verdunning, klein aspect van de homeopathie.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

18/01/2011 om 23:45 | Bewerken

Natuurlijk is wetenschappelijk bewijs mogelijk, anders zouden de homeopaten zelf ook niet tot enige conclusies kunnen komen. Een typische opzet is dat je een bepaalde groep mensen behandelt, gewoon zoals een homeopaat ze behandelt.

De enige restrictie is dat je een enigszins homogene groep hebt bij binnenkomst. De patiënten krijgen allemaal een volgnummer en als ze zich bij de apotheek voegen met hun recept, krijgen ze ofwel een 'echt' middel of wel een nepmiddel (dezelfde soort pilletjes, maar dan niet besproeid met magische alcohol). Alleen de apotheek heeft de lijst waarop staat wie echt en wie nep krijgt. Na afloop, als van iedereen is opgeschreven hoe het ze vergaan is, open je de code. Dan tel je na hoeveel er in de ene groep en hoeveel in de andere groep beter zijn geworden.

Dat is al vaak gedaan op die manier.

Bovendien zijn er (met instemming van de homeopaten trouwens) ook proeven met 1 middel + 1 ziekte gedaan, en dan gewoon bij de drogist verkrijgbare middelen.

En als iedereen zo individueel is, wat doet dan een homeopathische firma die één homeopathisch middel met vrijwel niks erin verkoopt tegen pijn van doorkomende tandjes van baby's?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

19/01/2011 om 17:31 | Bewerken

De heer Hahnemann is destijds met volstrekt goede bedoelingen begonnen een theorie uit te werken die echter inmiddels door de natuurwetenschap volledig is achterhaald. Natuurwetenschappers, maar ook medici en apothekers zijn er al vele jaren aan gewend dat ze hun inzichten voortdurend moeten herzien. Gelukkig heeft dat geleid tot o.a. geneesmiddelen die (hoewel verre van ideaal!) werkzaam zijn. Die werkzaamheid, maar ook de veiligheid en effectiviteit moet moeizaam worden getoetst en geregistreerd. En er mislukt helaas ook veel. Inzichten moeten voortdurend worden bijgesteld.

Jammer genoeg zijn de homeopaten blijven vasthouden aan hun achterhaalde systeem. Merkwaardigerwijs mogen hun producten worden verkocht zonder enig overtuigend bewijs van werkzaamheid. Een strijkijzer dat het niet doet, zou al snel door de Consumentenbond in de ban worden gedaan. Maar bij homeopathie wordt met 2 maten gemeten. Men wil kennelijk graag in de nieuwe kleren van de keizer geloven.

Het is niet in te zien waarom het systeem van Hahnemann, (zijn theorie en zijn Organon) niet zou kunnen worden getoetst. Dat heeft mijn voorganger ook al geschreven. Ik wil alleen nog maar toevoegen dat het om een SYSTEEM gaat, dat

per definitie toetsbaar is. Het feit dat alle mensen van elkaar verschillen, is een oud en niet valide argument. Als dat zou opgaan, zou er ook geen "regulier" geneesmiddelenonderzoek mogelijk zijn. Homeopathische "geneesmiddelen" bestaan evenals "synthetische reguliere" middelen uit moleculen die precies dezelfde onverbiddelijke natuurwetten volgen. Het is niet anders. Leuker kunnen we het niet maken. Ik had het graag anders gezien, want wie zou tegen genezing door homeopathie zijn als het echt zou werken?

De homeopathische verdunningen maken wel degelijk een essentieel onderdeel uit van de leer. Deze zogenaamde potentiëring zou juist de werking van het middel steeds sterker maken. Dat komt me niet bepaald als een klein aspect voor.

Snel een oordeel klaar? Ik zou zeggen dat sinds Hahnemann de homeopaten toch lang genoeg de tijd hebben gehad om bewijs te vergaren. Dat dit bewijs uitblijft, dat de homeopathische theorie volstrekt achterhaald is, en dat desondanks deze placebo's verkocht mogen blijven worden aan goedgegelovigen, is voldoende reden voor weldenkenden om na 2 eeuwen eens actie te voeren, dunkt me.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

19/01/2011 om 20:46 | Bewerken

Ik denk dat het met die verdunningen anders is gegaan, namelijk:

1. eerst verdunningen voor de geneesmiddelproeven;
2. de proefpersonen bleven maar symptomen rapporteren bij steeds hogere verdunningen;
3. de verdunde middelen werden ook curatief gebruikt (en werkten uiteraard beter dan aderlaten en braakkuren);
4. vervolgens werd er de ene na de andere theorie bedacht om die al geconstateerde werking te verklaren;
5. de homeopaten vergaten zelf hoe het historisch gegroeid was, en merkten het verdunnen aan als een hoeksteen van de leer;
6. doordat ze hierop het sterkst werden aangevallen gingen ze dat het sterkst verdedigen.

Het proces is analoog aan dat wat er bij fundamentalistische christenen gebeurde: Genesis 1 kwam onder aanval van de wetenschap, en daarom werd dat als het ware de hoeksteen van het geloof, en gingen conflicten in de VS over het onderwijs in Genesis 1 dan wel evolutie. Ondertussen had Augustinus al rond het jaar 300 gesteld dat als de Bijbel niet klopte met de wetenschap, dan moest die Bijbel op een dergelijk punt metaforisch worden opgevat. Die wijze boodschap was begin 20ste eeuw vergeten.

Ik kan helaas niet bewijzen dat het zo gegaan is, behalve opmerken dat in elk geval de geneesmiddelproeven al heel gauw met de verdunde middelen werden gedaan. Dat zou onlogisch zijn als men dacht dat welke werking dan ook door verdunning sterker zou worden.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

anoniem

21/01/2011 om 10:18 | Bewerken

Laat ieder het zijne er over geloven, wetenschappelijk bewijs of niet er zijn mensen die geholpen zijn bij de homeopathie (wat niets te maken heeft met magisch alcohol). Waarom zou men een oorzaak niet kunnen bestrijden door een natuurlijk middel te zoeken wat dat oorzaak ook in zich heeft, dit te verdunnen zodat het lichaam anti stoffen kunt aanmaken??

Plus als er al twee eeuwen geen wetenschappelijk bewijs is hoe komt het dat de artikelen nog steeds verkocht worden?? Mensen zijn echt niet dom, die hebben in de gaten dat het wel degelijk werkt.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

21/01/2011 om 11:54 | Bewerken

Anoniem stelt 'er zijn mensen die geholpen zijn door homeopathie'. Maar 'geholpen' is een vaag begrip. De correcte formulering is: 'er zijn mensen die zich beter voelden na inname van een homeopatisch middel en die het idee hadden dat het kwam door dat middel'.

Maar of bepaalde middelen ook echt werken, dat is moeilijk vast te stellen, en illusies zijn zo geboren.

In de volgende zin gaat het over een natuurlijk middel. Ik weet niet wat 'een natuurlijk middel' is. In de natuur wemelt het van de krachtige gifstoffen. Is kwikchloride of arsenicumoxide natuurlijk? Is een appel natuurlijk (nee natuurlijk, het is het product van eeuwenlange teeltkeus, en bovendien is de appel geoogst, dat is een onnatuurlijke handeling). De bereiding van homeopathische middelen maakt ze onnatuurlijk.

De opmerking lijkt vagelijk te slaan op inenten (iets waar vele homeopaten nog tegen zijn ook), maar bij inenten krijgt men 'de oorzaak' (levend virus) meestal

niet toegediend, afgezien nog dat iets dat op de een of andere manier toebereid is niet 'natuurlijk'is.

Lang niet alle ziekten worden veroorzaakt door iets dat met antistoffen kan worden bestreden, en de ziekten waarvoor mensen naar de homeopaat gaan al helemaal niet. Antistoffen werken voornamelijk tegen bacterieën en virussen. Sommige ziekten (allergie) ontstaan juist doordat het lichaam te fel reageert op sommige prikkels. Bovendien, als het lichaam een ziekte bestrijdt door het aanmaken van antistoffen, dan is het zinloos om nog een piepklein beetje extra antigenen bij te geven.

Een vergelijking: als er ergens een dijkdoorbraak is, en men is met man en macht bezig de waterstroom te stelpen met zandzakken, dan is het bijgeven van wat extra water uit een druppelflesje zinloos.

Het lichaam maakt alleen antistoffen aan als het genoeg antigenen krijgt aangeboden. Maar er zit niets in de homeopathische stoffen. Als verdunnen op homeopathische wijze zinvol zou zijn, dan zou men 1 portie vaccin voldoende kunnen verdunnen om de hele mensheid in te enten.

Onwerkzame middelen worden nu eenmaal verkocht omdat er altijd goedgegelovigen zijn. Van oudsher probeert de overheid bedrog tegen te gaan met dingen als de wetten tegen oplichting en regels voor geneesmiddelen. De verkopers maken uiteraard reclame en daar tuinen veel mensen in. Het argument dat mensen het al twee (of twintig) eeuwen tot volle tevredenheid doen is onzin. Aan het balansarmbandje kun je zien hoe makkelijk het grote publiek te bedriegen is. Je kunt misschien denken dat de overheid actiever zou moeten zijn bij bestrijding van bedrog, maar het is eigenlijk beter als het publiek zelf begrijpt hoe de wereld in elkaar zit.

En dat is wat er met deze actie beoogd wordt.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Kristof

21/01/2011 om 12:22 | [Bewerken](#)

@anoniem

Het gaat niet over geloven maar een heilzame werking. Als geloof dan toch een rol speelt kan men even goed naar Lourdes gaan. Alle personen die ik ken en volgens de homeopathie zagezegd genezen zijn hadden aandoeningen die uit zichzelf kunnen genezen: griep, verkoudheid, enz. Het feit dat het lichaam tegen sterk verdunde stoffen antistoffen aanmaakt is al lang weerlegd. En homeopathische produkten zijn zo sterk verdund dat er zelfs geen "stoffen" meer inzitten dus waartegen kan het lichaam dan antistoffen aanmaken?

Het feit dat er nog zo veel artikelen hierover verkocht worden is komt doordat de homeopaten en hun industrie deze zo hard pushen vanwege de gigantische inkomsten die ze hieraan overhouden. En dan de pharmaceutisch industrie maar verwijten dat ze op geld uit zijn!

Ik vrees dat vele mensen wel dom zijn en zichzelf "genezen" met homeopathische produkten van ziekten die uiteindelijk uit zichzelf genezen. Of van ziekten die gediagnosticeerd door andere kwakzalvers en dus nooit ziek zijn geweest. Heb jij een betrouwbare en door de medische wetenschap gecontroleerde getuige (diagnostisering van het ontstaan en verdwijnen van de ziekte) die genezen is van kanker, of een andere dodelijke aandoening, door homeopathie? Natuurlijk mag de medische wetenschapper zelf geen homeopaat zijn. Spijtig genoeg bestaan ze.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

21/01/2011 om 12:42 | Bewerken

Ieder mag natuurlijk geloven wat hij wil. Maar in het geval van homeopathie is er sprake van geloven tegen beter weten in. De wetenschap heeft allang bewezen dat homeopathie gewoon niet kán werken, althans niet méér kan doen dan placebo. Als het nl. wel zo zou zijn, zouden er letterlijk tegen-natuurlijke dingen gebeuren, dus zou er letterlijk sprake zijn van wonderen, en wonderen bestaan nu eenmaal niet. Homeopathie belooft dingen die te mooi zijn om waar te zijn en zoals algemeen bekend, zijn dergelijke dingen dan ook werkelijk niet waar. Maar laat u zich desgewenst rustig het geld uit de zak kloppen voor onwerkzaam water of nutteloze suikerkorreltjes. U kunt nog beter aan de loterij meedoen, dat is heel zelden geen weggegooid geld.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Thom**21/01/2011 om 15:12 | [Bewerken](#)

Jaren terug heeft er in de Skepter eens een ontzettend leuk stukje gestaan van iemand die in de winter van '44-'45 een hele apotheek homeopatische korrels als boterhambeleg heeft weggegeten. In het kader van deze actie wel aaridg om hier nog eens naar te verwijzen (als dat al niet is gebeurd).

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**leo**21/01/2011 om 20:11 | [Bewerken](#)

Alle gekheid op een stokje, maar best mogelijk is de actie ondersteund door de giganten van de pharmaceutica.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Hans**21/01/2011 om 22:48 | [Bewerken](#)

Indien u in complotten wilt geloven, moet u dat vooral doen.
Daar trekken natuurwetten zich echt niets van aan.
Homeopathie, er zit niets in, of u het nu gelooft of niet...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

21/01/2011 om 23:54 | Bewerken

@ Leo

Wat een onzin. In de eerste plaats gaan de actievoerders niet stimuleren om reguliere middelen te slikken. Verder accepteren noch Skepsis, noch de Vereniging tegen de Kwakzalverij geld van de farmaceutische (of welke andere) industrie, sterker nog, bij mijn weten heeft de reguliere farmaceutische industrie zelfs nog nooit een dergelijk aanbod gedaan. Ze hebben zelfs nooit gevraagd of ze alsjeblieft een advertentie in *Skepter* mochten zetten, desnoods een personeelsadvertentie. Ik ken maar één voorbeeld, en dat is van een producent van een kwakproduct dat door een VtdK-sympathisant was afgebrand. De CEO of iets dergelijks zei toen tegen deze persoon: hoeveel wilt u hebben om een tegengesteld rapport te schrijven?

Zoals de waard is vertrouwt die zijn gasten. Zou dat in dit geval (alto-aanhangers) ook gelden?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**bert**

21/01/2011 om 23:57 | Bewerken

Als je alleen maar in materie kunt denken, dan zul je zeer binnenkort op de koffie gaan komen en zal je gedachtengoed onderuit gehaald worden. Langzamerhand komt er bewijs vanuit de kwantum wetenschap en vanuit de nanotechnologie:

http://www.homeopathyeuropa.org/downloads/MontagnierElectromagneticSignals.pdf/at_download/file

http://www.homeopathy.org/research/basic/Homeopathy_and_Nanoparticle.pdf

[Ik heb de links gewijzigd naar de volledige pdf's en de Engelse teksten weggelaten. De lezer kan dan zelf beoordelen in hoeverre dit iets te maken

heeft met het blogartikel. – RHN, redactie]

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

22/01/2011 om 18:41 | [Bewerken](#)

Deze artikelen gaan m.i. juist over het "denken in materie".
Kijk ook even terug in de discussie naar de reactie van Frank!

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

22/01/2011 om 19:55 | [Bewerken](#)

Over Montagnier zou ik wel een blog willen schrijven, maar het is eigenlijk te mal voor woorden. Dat Indiase artikel heeft een overduidelijke fout. De waargenomen partikels zijn waarschijnlijk gewoon luchtvervuiling (roet) die in het sample is terecht gekomen. Dat soort proeven moet je in goede kwaliteit cleanrooms uitvoeren. Er is nog wel meer op aan te merken. Het Indiase artikel staat dan ook in een homeopatenblad, waar men niet zo let op dat soort dingen. Ze leren het nooit af, die homeopaten: rare proeven doen om aan te tonen dat hoge verdunningen misschien toch wel iets doen. Bij Benveniste werden op zijn vriendelijkst gezegd de regels voor correct statistisch werken met de voeten getreden, bij Ennis bleken op de keper beschouwd onverklaarbaar grote aantallen gegevens ongeschikt verklaard, Rey deed iets met zwaar water bij de temperatuur van vloeibaar stikstof zonder een woord over maatregelen tegen verontreinigingen (bij een proef die heel gevoelig is voor verontreinigingen) en nu dit weer.

En geen van alle hebben ook maar iets te maken met genezen van zieken door het similiabeginsel.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

22/01/2011 om 23:13 | Bewerken

In Canada is er op 14 januari 2011 een uitzending geweest van CBC Marketplace getiteld *Cure or Con* over homeopathie. Niet te zien op de site van CBC zelf, want die zendt niet uit buiten Canada.

Maar wel op YouTube:

http://www.youtube.com/watch?v=8cA_oGiNTOk

Daar komt ook even het geval van baby Gloria voorbij:

<http://www.skepsis.nl/blog/2007/11/baby-gloria-dood-door-homeopathie/>

http://www.kwakzalverij.nl/1017/Dood_door_homeopathie_2_

http://www.kwakzalverij.nl/1167/Dood_door_homeopathie_3_

met schokkende voorbeelden van 'homeopathie in plaats van vaccinatie' en 'homeopathie tegen kanker'.

Health Canada heeft voor ca. 6000 homeopathische middelen een Drug Identification Number afgegeven, kennelijk alleen maar om aan te geven dat ze veilig zijn.

Nog voor de uitzending er was zijn de homeopaten fel en georganiseerd begonnen met boze brieven schrijven.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

23/01/2011 om 14:48 | Bewerken

@Bert

Merkwaardige veronderstelling: dat men "op de koffie komt" en dat gedachtengoed van mensen die "alleen maar in materie kunnen denken" ("alleen maar"; ach, die zielepoten!), vanwege genoemde artikelen wordt onderuit gehaald.

In de medische wetenschap heeft men gelukkig al heel lang geleden geleerd dat opvattingen continu moeten worden bijgesteld. Dankzij dit inzicht heeft de mensheid in relatief korte tijd veel bereikt en deze ontwikkeling staat bepaald niet stil. Dat kun je van homeopathie nou niet bepaald beweren.

Ik zou zelfs graag "op de koffie komen". Het zou toch ideaal zijn als homeopathie inderdaad zou werken? Wat zou ik tegen echte vooruitgang in inzichten hebben? Maar de achterhaalde homeopathische sprookjes worden nu eenmaal nooit bewaarheid, gewoon omdat het niet kan... Verder onderzoek zal zinloze tijdverspilling blijken te zijn. En helaas is natuurlijk prompt ook hier de koffie weer ijskoud, en eindeloos verdund zodat er zelfs geen koffiesmaak meer over is. Met dergelijke discutabele en obscure publicaties komen we echt geen stap dichterbij het bewijs van de werkzaamheid van homeopathie. Wat te verwachten was. Hoe lang wil men nog doorgaan op dit doodlopende pad? Dat het doodloopt, is allang bewezen.

Overigens: alsof die publicaties niet uitgaan van "materie"... En wat is er eigenlijk tégen "materie"? Laat staan: wat is er t.a.v. dit onderwerp meer dan "materie"? En om te voorkomen dat we afdwalen van het onderwerp "actie 1023": het gaat daarbij juist om materie (of beter gezegd: het ontbreken van voldoende materie voor enigerlei werking). Geneesmiddelen gaan nu eenmaal uit van moleculen, van materie. Al het andere is in dit verband onbewezen en niet-bestaand. Zelfs de koude koffie is er niet...

Er wordt natuurlijk prompt weer quantumwetenschap en nanotechnologie aan de haren bijgesleept. (Ik mis helaas de relativiteitstheorie en de evolutieleer nog...). Toverwoorden, in dit verband.

Ik volsta hier met de simpele uitspraak dat homeopathie c.q. de "actie 1023" niets te maken heeft met quantumwetenschap en nanotechnologie.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Wim

28/01/2011 om 14:32 | [Bewerken](#)

Mijn hemel. Het komt weinig voor dat ik zoveel pseudo-intellectueel geleuter heb gelezen zoals hier. Het is net alsof een kleuterklas de relativiteitstheorie probeert te begrijpen en er maar niet achter komt hoe en wat dat nu precies inhoud. Homeopathie is gewoon niet te begrijpen als je er niet serieus in verdiept. Gelukkig wordt mijn gastenboek beter gelezen dan dit soort geleuter. Zouden jullie ook eens moeten doen, begrijp je gelijk waarom de alternatieve genezer het zo druk heeft.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Frans

28/01/2011 om 18:14 | [Bewerken](#)

@Wim

Ik ben benieuwd naar je gastenboek. Heb je daar een url van?

Het geleuter op deze pagina komt volgens mij overigens vooral van de homeopathie-aanhangers. De tegenstanders lijken zich er juist behoorlijk serieus in te hebben verdiept. Dat verdiepen valt nog niet mee trouwens, want zoals bekend kom je letterlijk niks tegen.

Of suggereer je dat homeopathie net zo moeilijk te begrijpen is als de relativiteitstheorie? Ik begrijp van beide niets, maar om verschillende redenen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

28/01/2011 om 22:34 | [Bewerken](#)

Pseudo-intellectueel geleuter?

Kleuterklas? Niet in verdiept?

Als u het over die boeg wilt gooien, leer dan eerst even spellen...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

29/01/2011 om 11:02 | Bewerken

De [website van 'Wim'](#) is makkelijk te vinden.

Ik zou die niet onthuld hebben als hij er niet zelf naar verwees.

Meteen in het begin van de pagina 'Informatie' lezen we:

Het is niet te begrijpen dat we anno 2010, in een tijdperk met welhaast onbeperkte technologische mogelijkheden, nog maar zo weinig zijn opgeschoten in het genezen van zieke mensen.

Ik weet niet wat 'Wim' (of zal ik maar Harry zeggen?) met weinig bedoelt. De levensverwachting van mensen is aanzienlijk toegenomen, en allerlei ziekten die vroeger ongeneeslijk waren, zijn nu goed te behandelen: tuberculose, syfilis, pest — ik noem maar een paar voorbeelden. De antibiotica die daarvoor worden gebruikt rekent 'Wim' onder symptoombestrijding — dus waardeloos —, waarschijnlijk evenals vaccins tegen pokken, polio, mazelen, tetanus en dergelijke. Doodgaan is voor 'Wim' maar een symptoom kennelijk. Bepaalde vormen van kanker hebben ook veel betere prognoses dan vroeger. Zelfs in de strijd tegen aids zijn vorderingen geboekt.

Genoemde voorbeelden zijn infectieziekten. Maar ook bij hart- en vaatziekten zijn er vorderingen. Als iemand 'vroeger' oedeem had doordat het hart niet goed werkte, dan hielp in de tijd van Hahnemann aderlaten wel eens een beetje, en ook digitalis, al wist niemand waarom. Maar tegenwoordig zijn er heel wat betere geneesmethoden (niet alleen medicijnen, maar chirurgische ingrepen). Vroeger was er tegen astma eigenlijk niets te beginnen, tegenwoordig zijn er tal van geneesmiddelen waarmee patiënten lange tijd aanvalsvrij kunnen blijven (soms zelfs als sporter topprestaties bereiken) of als ze een aanval krijgen die snel te couperen. Maar ja, die aanvallen en die luchtwegvernauwingen dat zijn maar symptomen en die bestrijden, ach dat is maar symptoombestrijding, evenals natuurlijk het verschijnsel pijn bij operaties. Anaesthetica: symptoombestrijding. Misschien wil een homeopaat wel eens de waarde van homeopathie gaan bewijzen door een homeopathisch

verdovingsmiddel te gebruiken bij een wortelkanaalbehandeling? Iedereen die een blindedarmoperatie heeft ondergaan weet dat hij of zij al dood zou zijn geweest zonder de door Harry geminachte geneeskunde, en hetzelfde geldt voor diabetespatiënten, vooral die met diabetes type I (jeugddiabetes, veroorzaakt door de vernietiging van de eilandjes van Langerhans).

Je hoeft echt geen geneeskunde gestudeerd te hebben om zulke voorbeelden te kennen. Maar kennelijk moet je homeopathie gestudeerd hebben om zulke voorbeelden te kunnen vergeten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

29/01/2011 om 11:34 | [Bewerken](#)

@ Frans

Waarschijnlijk weet je meer van relativiteitstheorie dan je denkt. De basis is dat alle natuurwetten (inclusief de waarde van de lichtsnelheid) exact hetzelfde zijn voor personen die ten opzichte van elkaar bewegen. Het is een heel rekenwerk om na te gaan welke consequenties dat heeft voor de natuurwetten (van jou uit gezien) in een systeem dat ten opzichte van jou beweegt, maar de basis blijft eenvoudig. Maar rekenwerk, ook rekenen met letters, is eigenlijk maar draaien aan het wieletje. Meer dan 'lichtsnelheid is voor iedereen hetzelfde' hoef je eigenlijk niet te gebruiken.

De homeopathie is inderdaad aanzienlijk moeilijker, want je moet een groot deel van wat je van geneeskunde en farmacologie en scheikunde en natuurkunde weet vergeten, en je moet ook de wetenschappelijke houding, namelijk nooit tegenspraken (hetzij intern in een theorie, hetzij tussen theorie en feiten) accepteren opzij zetten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

henk

29/01/2011 om 12:10 | [Bewerken](#)

Behalve dat hij homeopaat en magnetiseur is, beweert Harry Smit ook dat hij autisme kan genezen :

<http://tinyurl.com/6fb9s38> (even doorscrollen naar onderen) , met de 'CEASE' methode van Tinus Smits.

En natuurlijk wordt autisme volgens Tinus en Harry veroorzaakt door vaccinaties :

<http://ikwilweergezondworden.weblog.nl/ikwilweergezondworden/2009/11/cease-autism.html>

Harry Smit liegt er gewoon maar wat op los, schaamteloos.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Wim

29/01/2011 om 20:06 | [Bewerken](#)

Het probleem is dat de meesten van jullie het onderscheid niet weten tussen letsels, acute ziekten en chronische ziekten. Natuurlijk heeft de antibiotica ons veel goeds gebracht en zijn de infecties waar men vroeger dood aan ging redelijk goed te bedwingen. Daar heeft de reguliere geneeskunde grote waarde. Maar er is een hele grote groep mensen en kinderen die aan chronische ziekten, klachten en kwalen lijden waar de reguliere behandelwijze absoluut niet toereikend is. Hooguit kan men de lijdende mens aan het lijntje houden of een beetje klachtenvrij ziek houden maar dan houd het zo'n beetje op. Dat is nu juist het terrein waar de alternatieve geneeswijzen hun grote kracht hebben en vooral de homeopathie. En ja, die grote groep kinderen die nu aan ontwikkelings- en gedragsstoornissen lijden hebben dat vooral aan ons prachtige vaccinatiebeleid te danken.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

bert

29/01/2011 om 22:53 | [Bewerken](#)

Hans

Als je zegt dat iets niet kan, beperk je jezelf en zul je nooit verder komen.
De grootste uitvindingen zijn gedaan door mensen die "out of the box" kunnen denken

Verder

Doodsoorzaak nr.4: medicijnvergiftiging.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

henk

29/01/2011 om 23:12 | [Bewerken](#)

@Wim/Harry,

Je roept maar wat.

Om te beginnen, er is geen verband tussen vaccinaties en autisme ;

http://en.wikipedia.org/wiki/MMR_vaccine_controversy

Andrew Wakefield heeft ooit geld aangenomen om die link te suggereren en zijn onzin is nadien een eigen leven gaan leiden.

Verder, magnetiseren en homeopathie zijn onzin. In het artikel hierboven staat duidelijk uitgelegd waarom homeopathie onzin is ;
je kunt je C25 verdunde lycopodium (of whatever) niet onderscheiden van puur water.

Stel, ik los 1 gram ijzer(II)sulfaat op in 1 liter demiwater en ik verdun dat C11, hoeveel sulfaationen zitten er dan volgens jou in 1 liter van de uiteindelijke oplossing ?

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

29/01/2011 om 23:52 | [Bewerken](#)

Degeen die een heleboel niet begrijpt is Harry zelf. Hij schreef namelijk

Medicijnen geneesmiddelen noemen dat noem ik pas misleiding. Alsof je met symptoombestrijding iets kunt genezen.

Hij had het tout court over medicijnen. Dus over antibiotica, chemotherapeutica, insuline, luchtwegverwijders, anaesthetica, corticosteroiden, diuretica, paracetamol, vaccins en nog veel meer. Hij maakte helemaal geen onderscheid tussen acute ziekten en chronische ziekten. Zijn diabetes en astma en hartfalen en hiv-infectie en syfilis en maculadegeneratie en malaria soms acute ziekten? Is kanker acuut of chronisch? En de acute leukemieën dan? Wat kan de homeopathie doen aan kanker? Het onderscheid tussen acuut en chronisch riekt naar geneeskunde uit de tijd van Hahnemann. Die kende maar drie chronische ziekten: syfilis, gonorroe en schurft. Alle andere 'chronische ziekten' waren daar manifestaties van.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

30/01/2011 om 00:25 | [Bewerken](#)

@ bert

Het verhaal dat medicijnvergiftiging de vierde doodsoorzaak zou zijn heb ik al vaker gezien. Maar [volgens het CBS](#) zijn de top tien doodsoorzaken in 2009 de volgende:

1. kanker 42.396
2. hart- en vaatziekten 38.897
3. ademhalingsstelsel 13.962
4. psychische stoornissen 7.085
5. uitwendige oorzaken 5.618
6. symptomen 5.219
7. spijsverteringsstelsel 5.146

8. endocriene stoornissen 3.826

9. urogenitaalstelsel 3.125

10. infectieziekten 2.022

Dus bert, waar zijn je gegevens waaruit blijkt dat er op 4 geen psychische stoornissen (vnl. dementie) moet staan maar iets anders?

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

30/01/2011 om 11:25 | [Bewerken](#)

Ik heb ook even opgezocht hoe het zit in de VS (waar dit soort verhalen meestal vandaan komt): ik geef alleen de getallen per 100.000 in 2007:

1. I00-I99 (Diseases of the circulatory system) 268.6
2. C00-D48 (Neoplasms) 191.3
3. J00-J98 (Diseases of the respiratory system) 75.4
4. V01-Y89 (External causes of morbidity and mortality) 61.4
5. G00-G98 (Diseases of the nervous system) 42.1
6. E00-E88 (Endocrine, nutritional and metabolic diseases) 32.8
7. F01-F99 (Mental and behavioural disorders) 29.9
8. K00-K92 (Diseases of the digestive system) 29.6
9. A00-B99 (Certain infectious and parasitic diseases) 22.2
10. N00-N98 (Diseases of the genitourinary system) 21.5
11. (Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified) 11.1

Nummer 4 verder uitgewerkt:

- 4.1 GR113-114 (Motor vehicle accidents) 14.6
- 4.2 GR113-122 (Accidental poisoning and exposure to noxious substances) 9.9
- 4.3 GR113-118 (Falls) 7.5
- 4.4 GR113-125 (Intentional self-harm (suicide) by discharge of firearms) 5.8
- 4.5 GR113-126 (Intentional self-harm (suicide) by other and unspecified means and their sequelae) 5.7
- 4.6 GR113-123 (Other and unspecified nontransport accidents and their sequelae) 5.7
- 4.7 GR113-128 (Assault (homicide) by discharge of firearms) 4.2

- 4.8 GR113-129 (Assault (homicide) by other and unspecified means and their sequelae) 1.9
- 4.9 GR113-133 (Other and unspecified events of undetermined intent and their sequelae) 1.7
- 4.10 GR113-120 (Accidental drowning and submersion) 1.1
- 4.11 GR113-121 (Accidental exposure to smoke, fire and flames) 1.1
- 4.12 GR113-135 (Complications of medical and surgical care) 0.9
- 4.13 GR113-116 (Water, air and space, and other and unspecified transport accidents and their sequelae) 0.6
- 4.14 GR113-115 (Other land transport accidents) 0.4
- 4.15 GR113-119 (Accidental discharge of firearms) 0.2
- 4.16 GR113-130 (Legal intervention) 0.1
- 4.17 GR113-132 (Discharge of firearms, undetermined intent) 0.1
- 4.18 GR113-134 (Operations of war and their sequelae) 0.007

'Medicijnvergiftiging' kan van alles zijn. In de Engelstalige statistieken kan drug poisoning ook inhouden dood ten gevolge van overdosis van verslavende middelen. Wat ook vaak voorkomt is dat mensen van een voorgeschreven geneesmiddel (pijnstillers of kalmerend middel) veel te veel innemen.

Wanneer de focus echter is op kwalijke gevolgen van de reguliere geneeskunde, dan vind ik dat je alleen moet kijken naar middelen die ingenomen zijn op voorschrift en ook in voorgeschreven hoeveelheden. Wie van bij de drogist gehaalde ibuprofen teveel inneemt en dat niet overleeft, die kun je toch niet rekenen als slachtoffer van de reguliere geneeskunde? Dus het gaat over de combinatie van foutieve recepten en onvoorziene bijwerkingen. Die kan ik niet in de statistiek terug vinden. Ze zitten in 4.2 hierboven, maar daar zitten ook kindertjes in die iets uit het gootsteenkastje hebben gedronken. Zie ook:

<http://www.hhs.gov/asl/testify/2007/10/t20071024a.html>

Daar staat dat in de VS het aantal gevallen van onopzettelijke dood door geneesmiddel, ongeveer even groot is als die door doodslag (hierboven 6 per 100.000, dus zes "9/11" per jaar.)

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

30/01/2011 om 12:07 | Bewerken

"Als je zegt dat iets niet kan, beperk je jezelf en zul je nooit verder komen. De grootste uitvindingen zijn gedaan door mensen die "out of the box" kunnen denken"

De beperkingen, zoals die door Bert in bovenstaande reactie worden beschreven, zijn de beperkingen van de mens zelf. Natuurlijk moet je al naar je talent hebt, uitdagingen aangaan en "out of the box" kunnen denken. Daarmee kom je inderdaad verder.

Maar daar is een grens aan.

Het "niet kunnen" van de homeopathie zoals ik in de discussie aanvoerde, gaat nl. uit van de beperkingen die "de natuur" ons stelt. De "natuurwetten" zijn onverbiddelijk en laten geen "overtredingen" toe, anders dan bij de wetten in juridische zin. Je kunt stug blijven proberen een perpetuum mobile te construeren, maar de thermodynamica leert dat dit een gegarandeerd doodlopende weg is, hoe graag je het ook wilt en hoe "out of the box" je ook denkt.

Bij een achterhaalde theorie als homeopathie heb je echt geen kwantummechanica nodig om in te zien dat er niets in zit, noch in werkelijkheid, noch in overdrachtelijke zin. Geen materie en ook geen "energie". De enige waarde is dus die van placebo. Met placebo kun je wat proberen te doen aan de chronische kwalen waar Wim het over heeft. De medische wereld vindt (met dt, Wim!) dat terecht onethisch. En de farmaceutische wetenschap biedt meer, met bewijs.

Alles in relatie met homeopathie voorzover het om meer gaat dan placebo, is slechts "geloof".

Multatuli, die geloof in dit verband theologie noemde, omschreef dat in zijn Ideën (spelling volgens Multatuli) zo:

"Theologie [...] die hysterische beschouwing van dingen die er niet zijn, en die dan ook, volgens 't getuigenis van de adepten zelf, juist hieraan haar waarde ontleent, dat niemand ze begrijpen kan".

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Daniel Hoogland

30/01/2011 om 15:50 | Bewerken

Ik mis in deze discussie een belangrijk punt. De verklaarde tegenstanders en critici van homeopathie zijn hier en elders in mijn ogen veel te tolerant. Net als met verstokte gelovigen weiger ik met verstokte homeopathie-aanhangers een discussie aan te gaan. Dat heeft namelijk gewoon geen enkele zin. En – vrij naar Darwin – gun ik de fundamentele Staphorster zijn verdriet over de door zijn Heer teruggenomen kindje, dat moest sterven aan polio. Zo tolerant ben ik nog...

Maar vaccinaties weigeren en daarmee anderen bedreigen moet strafbaar zijn. In Japan zijn zoals bekend bij voor- en tegenstanders van homeopathie rechtszaken gaande tegen mensen die kinderen hebben laten sterven die door een banaal en snel te verhelpen gebrek aan een K vitamine met homeopathische middelen letterlijk dus “om zeep” hebben gebracht.

Ook de gemeenschap is medeverantwoordelijk indien zij toestaat dat werkeloze middelen in de apotheek als alternatief wordt aangeboden. Dit moet stoppen !

Dat homeopathische middelen zonder de normaal geldende regels voor geneesmiddelen zomaar verkocht kunnen worden is te gek voor woorden. Tolerantie is daar absoluut niet op zijn plaats. Laat toch in godsnaam de verantwoordelijke instanties in actie komen !

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Jan Willem Nienhuys**

30/01/2011 om 22:08 | Bewerken

Voor meer informatie over slachtoffers door homeopathie in Japan, zie

<http://www.kloptdatwel.nl/2011/01/27/japanse-wetenschappers-homeopathie-is-absurd/>

Hoogland heeft gelijk, maar voordat de wetgeving en de praktijk van de wetshandhaving wordt veranderd, moet het publiek worden voorgelicht. De volksvertegenwoordigers zijn heel kwakvriendelijk. Toen laatst de ministers alle alto-geneeskunde door artsen gelijk wilden stellen met rijbewijskeuringen en niet-noodzakelijke cosmetische chirurgie (dus btw-plichtig) liep bijna de hele Tweede Kamer te hoop om die brave homeopaten enzovoorts de ellende van het betalen van btw te besparen (kosten: een dubbeltje extra administratiekosten per consult en een cent per dag per verzekerde).

Dus: eerst het publiek en de volksvertegenwoordigers voorlichten dat er niets in zit, en daarna pas maatregelen. En die 1023-campagne is onderdeel van de voorlichting.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

30/01/2011 om 22:30 | Bewerken

Beste JW,

Als je nu eens die IK-WEET-ALTIJD-BETER houding een beetje zou veranderen in open nieuwsgierigheid zou je veel verder komen. Als je denkt dat homeopaten wereldvreemde snoeshanen zijn die het aan gezond verstand ontbreekt dan vergis je je toch lelijk. Iedereen die medisch is onderlegt ziet dat je alles door elkaar gooit. Je kunt er zelf geen touw aan vastknopen. Laat ik je het dan even heel simpel uitleggen. Homeopathie werkt op het onstoffelijke deel van de mens en niet op het fysieke. Daarom kun je homeopatische geneesmiddelen ook niet vergelijken met reguliere medicijnen. Ik heb ook geen werkzame bestanddelen in mijn handen en toch werkt het zonder enige twijfel. Neem nu eens rustig de tijd om mijn interview te lezen en al die berichten in mijn gastenboek. Kom dan maar weer eens terug om commentaar te leveren want dit schiet gewoon niet op. Als je al niet eens weet wat symptoombestrijding is hoe kan iemand jou dan serieus nemen. O ja, het kan even duren maar dan komen er toch echt berichten van ouders waarvan hun kind toch echt is genezen van autisme. Autisten met een vuistdik dossier die nu weer normaal functioneren. Dankzij de geniale Dr. Tinus Smits en zijn onvermoeibare inzet is er nu dan toch echt een therapie die deze kinderen weer een toekomst kan geven. Want slechts weinigen beseffen dat we aan de

vooravond staan van een regelrechte catastrofe voor 300.000 kinderen maar waar de CEASE-therapie voor veel kansloze kinderen uitkomst kan bieden.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

30/01/2011 om 23:01 | [Bewerken](#)

Er bestaat niet zo'n zogenaamd onstoffelijk deel...

Dat is geloof en niets meer dan dat, zoals ik al d.m.v. een citaat van Multatuli liet weten.

De nieuwe kleren van de keizer.

Wie neemt hier wie niet serieus?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

30/01/2011 om 23:33 | [Bewerken](#)

Ik weet heel goed wat homeopaten denken, en bij gelegenheid zeg ik ook dat ze denken dat het om de spirituele kracht gaat. Vandaar dat ik ook wel eens homeopathie vergeleken heb met gebed in een flesje.

Maar dat staat niet op die flesjes, en het grote publiek weet ook niet dat er niks in zit, en daar is de actie op gericht.

De klanten die bij Jomanda ingestraald water kochten, wisten precies wat ze kregen. Jomanda was naar ik meen ook niet zo arrogant om specifiek gezondheidsclaims aan haar ingestraalde water te verbinden.

Bovendien suggereert 'onstoffelijk' dat je het niet kunt zien of zo. Maar alles wat een zichtbare uitwerking heeft, is eigenlijk niet onstoffelijk. En de homeopaten claimen dat hun geneeswijze een zichtbare uitwerking heeft.

Welnu, dat is gecontroleerd en het klopt niet. Dat allerlei patiënten toch denken van wel, zegt niet zoveel. Het is natuurlijk fijn voor ze dat ze zich beter voelen,

maar voor 'werking' moet er toch echt gecontroleerd worden of ze tevoren ziek waren en wat ze dan precies mankeerden, en of ze na afloop echt beter waren EN dat het niet een kwestie was van suggestie of natuurlijk beloop.

Genezers in oost en west hebben circa 2000 jaar het aderlaten in stand gehouden, tot volle tevredenheid van hun patiënten. Toch was dat een schadelijke onzetherapie, zoals het eerste het beste onderzoek aantoonde. Dus behandelaars en patiënten die tevreden zijn, daar geef ik niets om. Elke kwakzalver heeft stapels bedankbrieven, zelfs de grappenmaker die steenrijk werd van de verkoop van verdund zwavelzuur onder de naam Microbe Killer (ook tegen kanker, hoofdpijn en wormen).

Als de homeopaten eens een fatsoenlijk uitgevoerde geneesmiddelproef kunnen laten zien is er reden om ze serieus te nemen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

31/01/2011 om 08:31 | Bewerken

@JW

Kun je mij 1 methode noemen wat autisme kan genezen? Stel nu dat Tinus dus gelijk heeft en dat het ontstoren van o.a. de vaccins enorme resultaten geeft, hoe denk je dan? Op een keer komen ouders daarmee in de publiciteit met hun genezen kinderen, wat dan? Dan kun je dus wel inpakken met al je klok en klepel homeopathie kennis.

O ja, de beste geneesmiddelproef doe je zelf. Doe iedere avond voor het slapen gaan 1 korreltje Bell. 200K onder je tong en binnen 14 dagen heb je het antwoord. Je kunt dit met een gerust hart doen want er zit niets in. Doe het wel na zaterdag anders krijg je tegen die tijd teveel last van voortschrijdend inzicht en zou je feestje maar bederven. Je kunt het ook met Sulph. 200K doen, geeft ook leuke resultaten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

31/01/2011 om 09:59 | Bewerken

Hallo Wim,

Dan moet je toch nog eens even mijn [briefwisseling met de Nederlandse Vereniging van Klassiek Homeopaten](#) lezen. Die beweerden dat gezonde mensen vreselijke jeuk krijgen als ze meermaals Sulphur C200 innemen. Maar de NVKH durfde niet mee te doen aan een proef waarbij ze op basis van zulke symptomen moesten vaststellen of ze zelf Sulphur C200 of een placebo hadden geslikt. Misschien zaten er een paar slimme homeopaten in het bestuur die wel wisten dat het onzin is. Ons aanbod voor een dergelijke proef (het mag desgewenst ook met een andere hoge potentie) staat nog steeds. We hebben er ook wel wat geld voor over, want als homeopaten echt een onderscheid kunnen maken tussen het ene en het andere middel, zou dat wereldnieuws zijn! Het is ze in 200 jaar nog nooit gelukt. Er zijn waarschijnlijk wel veel homeopaten die geloven dat het werkt, maar dat komt volgens mij omdat ze elkaar alleen maar napraten zonder ooit deugdelijk onderzoek te doen.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

31/01/2011 om 10:36 | Bewerken

Argumenten gebaseerd op hypothetische toekomstige ontdekkingen (stel nu eens dat morgen de Heere Heere in een visioen tot jou spreekt, dat de engel Gabriël echt de Koran gedictend heeft aan Mohammed, stel nu eens dat XYZ echt het yogisch vliegen beheerst, dat PQR koude kernfusie heeft gerealiseerd, dat $2+2=5$ met een eenvoudig foefje te 'bewijzen' is enzovoorts) daar ga ik niet op in.

Wat betreft geneesmiddelproeven, een dergelijke eenpersoonsproef met Sulphur 200K of zoiets is al eens voorgesteld en bij die gelegenheid is er uitvoerig uitgelegd waarom dat geen goede proef is. Ik kan er wel een variant op bedenken. Harry Smit noemt tien hoogverdunde middelen die hij kan

onderscheiden, en wij prepareren 10 genummerde en verder ongemarkeerde flesjes elk met 14 korrels van de door Smit aangegeven middelen. Daar doet hij dan zelf die proeven mee, en meldt na afloop wat wat is. Voor mijn part pendelt hij uit wat het antwoord is, hij hoeft ook niet uit te leggen welke symptomen hij heeft waargenomen. De kans op alles goed is 1 op 3.628.800 (als het klopt dat aan zulke hoogverdunde middelen niets te ontdekken valt). Hij mag ze ook een voor een proberen, melden wat het is en als hij dat goed heeft de volgende. Dat verandert niets aan de kans. Ik durf er wel wat onder te verwedden dat Harry Smit zal falen. Slaagt hij (en ben ik een smak geld kwijt), dan gaan we op voor het miljoen van Randi en verwerven eeuwige roem. Maar wat als Harry faalt? Wat biedt hij dan? Een ruitelijke erkenning dat-ie het niet kon? Of een scheldpartij dat het allemaal vreselijk oneerlijk is gegaan?

Toen Skepsis een serieuze geneesmiddelproef (met meerdere proefpersonen) voorstelde aan de NVKH, haakten die na aanvankelijk enthousiasme af. Zie <http://www.skepsis.nl/geneesmiddelproef.html> en <http://www.skepsis.nl/nvkh.html> .

Dergelijke proeven zijn al eerder gedaan in Neurenberg (1835) en op grote schaal in de periode 1936-1939 in Duitsland (met onder meer Silicea C30), met negatieve uitkomst.

Dat ging zo: na afloop van de proef werden de dagboekjes van de proefpersonen (de helft placebo en de helft Silicea C30) voorgelegd aan een team homeopathische artsen. Zij konden niet ontdekken welk middel er was beproefd. Toen werden de schriftjes in twee groepen onderverdeeld: placebo's op de ene stapel, verum op de andere stapel, maar er werd niet verteld wat de placebostapel was. Nog steeds konden de artsen niet aangeven wat het middel was. Toen werd onthuld dat het om Silicea ging. Nog steeds konden de verzamelde homeopathische artsen niet zeggen welke de placebostapel was.

Het is dus voor de hand liggend dat de proef met Smit ook negatief zal verlopen.

De nu voorgestelde eenpersoonsproef is natuurlijk een beetje anders, omdat hier de proefpersoon dezelfde is als degene die de claim heeft geuit. Het is dus meer een proef in de trant van de voorgestelde proef met Jomanda (zie *Skepter*, december 1994 en maart 1995). Indertijd zei Jomanda dat het een belachelijke proef was.

Maar deze voorgestelde proef met Harry Smit lijkt mij volkomen redelijk. Hij beweert dat wie Belladonna 200K of Sulphur 200K inneemt, dat duidelijk kan merken. Als hij niet meer dan deze twee kan onderscheiden, dan kunnen we ook een proef doen met 13 flesjes waarin volgens het toeval placebo, Sulphur 200K of Belladonna 200K zit. Dan is de kans op alles goed 1 op 1.594.323.

P.S. terwijl ik bovenstaande zat in te tikken heeft Rob Nanninga geheel onafhankelijk van mij ook gereageerd.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

31/01/2011 om 11:28 | [Bewerken](#)

Aan dergelijke proeven doen homeopaten niet mee. Ten eerste beweren ze het antwoord al te weten en verwijzen dan naar een site waarop dankbare ouders laten weten dat de "behandeling" een fantastisch resultaat heeft opgeleverd. Dat is in het kader van "bewijs" natuurlijk flauwekul, maar ze lijken er bij het grote publiek (en niet te vergeten de overheid en Inspectie) steeds mee weg te komen. Ten tweede verschuilen ze zich continu achter zogenaamd bewijs van anderen. En altijd zijn het obscure artikelen. Toch blijven die artikelen maar circuleren, al zijn ze allang onderuit gehaald. Tegen beter weten in dus. Hier is geen kruid tegen gewassen. Misschien moesten we inderdaad maar wat intoleranter worden tegen kwakzalverij.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

31/01/2011 om 13:07 | [Bewerken](#)

Daar ben ik ook bang voor. Lang geleden hadden we contact met iemand die naar ik meen met een wichelroede zelfs goede wijn van slechte wijn kon onderscheiden. Ik bood 5000 gulden als hij wijn van petroleum (of iets dergelijks) kon onderscheiden, uiteraard als de flessen in luchtdichte ondoorzichtige zakken waren verpakt. Dat wilde de man niet. Daar had hij geen

tijd voor want hij had het veel te druk met genezen. Eeuwige roem en het miljoen van Randi, het interesseerde hem allemaal niets, de patiënten gingen voor. Zei hij.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

31/01/2011 om 13:20 | [Bewerken](#)

Waarom nu zo moeilijk doen als het zo makkelijk kan. Neem zoals ik heb voorgesteld de korrels in en wacht af. De vraag is dan niet meer of het werkt maar hoe het werkt en daar kan de wetenschap dan weer een aantal jaren mee stoeien. Ondertussen kunnen wij gewoon ons werk blijven doen.

Ben wel benieuwd hoe de reacties zullen zijn als die genezen autisten in het nieuws komen.

Verder bouwen jullie zaterdag je feestje maar ik ga iets positievers doen, want ik moet die dag les geven.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

31/01/2011 om 13:38 | [Bewerken](#)

Beste Wim,

Ik wil het wel innemen, maar wat kan ik op die manier bewijzen? Stel dat ik niks merk. Heb ik dan aangetoond dat je bewering niet klopt?

Bovendien: als homeopaten een bewering doen, waarom hebben ze dan zelf nooit tijd om aan te tonen dat die klopt? In mijn eerder genoemde briefwisseling met de NVKH heb ik beschreven hoe ze dit objectief kunnen doen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

31/01/2011 om 16:54 | Bewerken

Waarom draait Wim steeds maar om de zaak heen en is hij niet bereid tot een echte proef? Daarmee bedoel ik niet zo'n lullig experimentje als hij voorstelt natuurlijk. Er zijn al voorstellen genoeg aangedragen voor goede experimenten, ook hierboven. Kortom: hij is overtuigd van eigen gelijk zonder enig bewijs ofwel hij gelooft blind in dubieus onderzoek. En zo moddert deze vorm van kwakzalverij al 200 jaar voort, zonder enig bewijs, zonder werking die het effect van placebo te boven gaat. Misleiding van goedgegelovigen, noem ik dat.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

31/01/2011 om 19:49 | Bewerken

Harry Smit alias Wim doet de sterke beweringen, dan moet hij die maar bewijzen, en wel op zo'n manier dat het falen van het bewijs ook wat zegt. Het zijn de homeopaten die dikke boeken hebben met honderduizenden 'symptomen' erin van hoogverdunde middelen (inclusief voor noordpoolmagnetisme, zuidpoolmagnetisme en beidepoolmagnetisme). Dan moeten zij maar bewijzen dat dat allemaal ergens op slaat. Wij vragen ook niet een bewijs voor die honderduizenden mogelijkheden, maar om te beginnen maar voor een klein aantal, desnoods 1.

Ik heb al bij andere gelegenheden ook gezegd: homeopathie hoeft niet serieus genoemd te worden totdat de homeopaten de moeite hebben genomen om de geneesmiddelbeelden van hoge verdunningen te bewijzen. Als zij zichzelf kennelijk niet eens serieus nemen, waarom zouden wij het dan doen?

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

31/01/2011 om 22:18 | Bewerken

Zelfs 1 bewijs is nog niet gelukt. In al die jaren. Zullen we de theorie dan nu eindelijk maar eens definitief als achterhaald bij het vuilnis zetten? Jammer, het was een leuk ideetje lang geleden. Ach, aderlaten heeft het ook lang volgehouden. Het enige dat we zaterdag (en nog veel vaker) kunnen bereiken, is een langzame bewustwording bij de bevolking dat ze worden bedot met nietwerkende middelen, bestaande uit water en suikerkorreltjes. Volhouden, volhouden, volhouden!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Wim**

01/02/2011 om 08:38 | Bewerken

Totdat er ouders hun verhaal komen vertellen over de genezing van hun autistische kind. Daarnaast heb ik al ontzettend veel kinderen ritalinvrij gekregen met de CEASE-therapie. Bedenk wel dat een gezond mens 1000 wensen heeft, een zieke maar 1. Wanneer dat gebeurt zal al jullie moeite voor niets zijn geweest. Er zijn genoeg ouders die echt wel begrijpen dat al die farmaceutische zoi niet echt goed is voor hun kind en op zoek gaan naar een oplossing.

Natuurlijk, er zijn genoeg ouders die hun kind allang hebben opgegeven. Voor die kinderen kunnen we niets meer doen. Voor hen zit er niets anders op dan de rit onder begeleid wonen uit te zitten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**henk**

01/02/2011 om 10:45 | Bewerken

@Wim/Harry Smit,

je schreef

“Totdat er ouders hun verhaal komen vertellen over de genezing van hun autistische kind. Daarnaast heb ik al ontzettend veel kinderen ritalinvrij gekregen met de CEASE-therapie.”

Ik maak hieruit op dat je nog nooit een echt autistisch kind hebt ‘genezen’. Kinderen ritalinvrij krijgen is eenvoudig, gewoon stoppen met de medicatie en hoola ! Ritalinvrij ! Of dat ook het beste is voor het kind lijkt Wim/Harry niet zoveel uit te maken.

je schreef ook

“Natuurlijk, er zijn genoeg ouders die hun kind allang hebben opgegeven. Voor die kinderen kunnen we niets meer doen.”

M.a.w. als er geen verbetering optreedt door de kwakzalverpraktijken van Wim/Harry Smit, dan ligt dat volgens hem aan de ouders.

Schaamteloos.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

01/02/2011 om 10:46 | [Bewerken](#)

Ritalin voor autisme? Een van de aspecten van kwakzalverij met autisme is dat de kwakzalvers die diagnose niet kunnen stellen. De diagnose voor autisme is sterk opgerekt tot autismspectrum (

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Autismspectrum>) waar ADHD ook onder valt.

Allerlei ‘stoornissen’ die verder niet thuis te brengen zijn zitten daar ook in, die heten samen Pervasive Developmental Disorder – Not Otherwise Specified PDD-NOS. De diagnose voor ADHD wordt ook opgerekt zodat ook kinderen die niks mankeren maar wat drukker zijn dan hun ouders (of de juf op school) prettig vinden ook dat stempel krijgen opgedrukt en volkomen onnodig daar ook dan nog medicatie voor krijgen, nl. Ritalin.

Maar autisme (<http://nl.wikipedia.org/wiki/Autisme>) is een ernstige stoornis die al voor de geboorte aanwezig is en zich pas geruime tijd na de geboorte

duidelijk manifesteert. Ritalin is geen medicijn dat wordt voorgeschreven bij autisme.

Het is hier niet de plaats om in te gaan op de aard van problemen van ouders die vinden of vrezen dat hun kind zich niet goed ontwikkelt, en evenmin op hun blijdschap als het uiteindelijk blijkt mee te vallen. Maar een behandelaar dient goed op de hoogte te zijn. Indertijd heeft de inmiddels overleden Tinus Smits wel uitgelegd hoe succesvol zijn behandeling was, maar het was duidelijk dat hij lang niet altijd te maken had met autistische kinderen.

Zie:

http://www.kwakzalverij.nl/757/De_BMR_prik_autisme_en_de_isotherapeut

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

01/02/2011 om 10:58 | [Bewerken](#)

Bewijs het, Wim en je ontvangt eeuwige roem.
Bewijs het, in plaats van je loze praatjes.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Wim

01/02/2011 om 12:37 | [Bewerken](#)

Wacht nou gewoon af, want op deze manier komen we er toch niet uit. Met mijn gastenboek heb ik allang bewezen dat ik wel iets kan. Dus loze praatjes verkoop ik niet.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

henk

01/02/2011 om 12:56 | Bewerken

@Wim/Harry Smit,

Je hebt bewezen dat je een gastenboek kan maken.

Waarschijnlijk zijn de getuigenissen op je gastenboek gewoon je eigen verzinsels (je zal de eerste niet zijn die dat doet) maar dat terzijde.

Je hebt verder bewezen dat je onzin kunt vertellen en argumenten kunt negeren.

Ik vraag me af of je jezelf voor de gek houdt en een beetje in de war bent of dat je bewust mensen oplicht met je loze praatjes. Ik gok op het laatste.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**henk**

01/02/2011 om 13:39 | Bewerken

@Wim/Harry Smit,

Herstel, je kunt niet zelf een gastenboek maken, dat was Oswin Harkes :

<http://hpsmit.mygb.nl/gb.php?id=hpsmit&page=13>

Wel wat toevallig dat alle getuigenissen op de eerste 3 pagina's op dezelfde avond geschreven zijn.

Sterker nog, de eerste 5 pagina's bijdragen zijn allemaal binnen 24 uur na het openen van je 'gasten'boek toegevoegd ;

<http://hpsmit.mygb.nl/gb.php?id=hpsmit&page=9>

Je bewijst met je gastenboek dus vooral dat je niet helemaal eerlijk bent.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)**Jan Willem Nienhuys**

01/02/2011 om 14:08 | Bewerken

@ Henk e.a.

Hohoho, het gaat hier over homeopathie en de wetenschappelijke bewijzen (of de afwezigheid daarvan) daarvoor, niet over de praktijken van een Boskoopse genezer. Dit soort ad hominem argumenten leidt tot niets.

Over de geneesmiddelproeven (dus het uitproberen van de effecten van hoogverdunde middelen op gezonde mensen) wil ik nog opmerken dat Hahnemann wel enige eisen stelde aan de proefpersonen. In paragraaf 125 en 126 van de *Organon* staat waaraan men zich dient te houden bij een geneesmiddelproef. Koffie, wijn en gedestilleerd zijn taboe, en als je die toevallig regelmatig gebruikt moet je er lang voor de proef mee ophouden; het gewone eten mag geen specerijen en soepgroenten bevatten. En de proefpersoon mag niets belangrijks te doen hebben, dat hem of haar zou kunnen afleiden van zich concentreren op de eigen gezondheid.

De arme 'chronische zieken' die de homeopathica krijgen voorgeschreven zijn aan nog strengere beperkingen onderhevig, zie paragraaf 260 van de *Organon* en de voetnoot daar. Daar staat uitgelegd voor welke kruiden men moet oppassen. Ook overdreven geestelijke inspanning (zoals het lezen of schrijven op het Skepsis-blog) kan niet.

Dus als Nanninga of ik zo'n proef zouden doen (quod non) en er zou niets uitkomen, dan zou er altijd wel een excuus zijn waarom het niet werkte: teveel nachtleven, lezen in bed, het eten van oude kaas, het drinken van koffie of zelfs maar een zittende levenswijze in een muffe kamer – het kan allemaal dienen om te verklaren waarom we niets vonden.

Zie voor de *Organon* hier (ik ga het niet allemaal overschrijven):

<http://www.homeopathyhome.com/reference/organon/organon.html>

P.S. Wij wachten gewoon af tot Harry Smit zich meldt met een uitgewerkt voorstel voor het doen van enkele proeven op zichzelf. Als we nu eens aanbieden dat hij een aantal proeven doet, en bij elke proef in geval van succes krijgt uitbetaald 1/p euro, waarbij p de kans is op succes vanaf het begin van de proef? (Uiteraard met een maximum van zeg 10.000 euro). Dus als hij driemaal achter elkaar Belladonna 200K, Sulphur 200K of placebo correct weet te identificeren krijgt hij achtereenvolgens 3, 9 en 27 euro. Maar als hij faalt, dan gaat de hele uitbetaling niet door. Ongeveer zoals diverse tv-spelletjes.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

01/02/2011 om 17:46 | [Bewerken](#)

Waarom er een kansspel van gemaakt? Als Harry/Wim resp. welke homeopaat dan ook echt een begin van serieus wetenschappelijk bewijs levert en dat publiceert in een echt wetenschappelijk tijdschrift, verdient hij wereldroem en publiciteit in de pers. Dat zou zijn zaken alleen maar goed doen. Maar zelfs dat simpele begin van bewijs zie ik hem resp. een andere homeopaat niet geven. Men draait alleen maar om de hete brij heen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

01/02/2011 om 21:16 | [Bewerken](#)

Alleen nog even over mijn gastenboek. Aanvankelijk had ik helemaal geen website maar vroeg patiënten of ze een reactie wilden schrijven in het gastenboek van de NVGN.

Ik heb ook medeleden van die vereniging gevraagd of ze het ook aan hun patiënten wilden vragen.

Uiteindelijk schreven mijn patiënten het meest in het gastenboek en dat vond de NVGN weer niet goed en besloot daarop het gastenboek te sluiten.

Dat deed mij besluiten om een eigen website met gastenboek te openen. De oude verhalen had ik natuurlijk gearchiveerd en in mijn eigen gastenboek gekopieerd. Vandaar dat er in het begin ook nog verhalen van collega's staan. Vandaar in het begin die tijden enzo. De verhalen zijn weldegelijk authentiek.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

01/02/2011 om 21:21 | Bewerken

Medische bewijzen hebben allemaal het karakter van een kansspel. Als Harry een ander onderzoeksvoorstel heeft waarin in het geheel geen beloning (voor hem, in geval van een geslaagde proef) voorkomt, is het ook goed. Hij kan ook wat medestanders van zijn Nederlandse Vereniging voor Geestelijke en Natuurgeneeswijzen (NVGN) vragen om mee te doen met een test zoals indertijd voorgesteld door Skepsis, of een variant van wat ik heb voorgesteld: hij slikt enkele door het lot bepaalde middelen en vertelt ons wat ze zijn. Hij mag er ook best een paar fout hebben, maar het resultaat moet wel zo zijn dat de kans om het met puur gokken toevallig goed te hebben onder de 1% ligt (liever had ik nog wat minder). Het kundig verloten en blinderen van 30 flesjes bij een notaris of zo is nauwelijks meer werk dan het voor 10 flesjes doen. Maar hij moet maar komen met een voorstel.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

02/02/2011 om 11:08 | Bewerken

@Wim

Deze gedachtenwisseling heeft als onderwerp de theoretische benadering resp. onderbouwing van "Homeopathie, er zit niets in". In dat kader is een gastenboek m.i. niet van belang, aangezien dit absoluut niets aan wetenschappelijk bewijs bijdraagt. Aan authenticiteit van beschreven placebogevallen twijfel ik niet.

@Jan Willem Nienhuys

T.a.v. de overbodigheid van een "kansspel" bedoelde ik niet te duiden op de methodiek van wetenschappelijk bewijs, maar op het feit dat bij bewezen werkzaamheid van homeopathie – nou ja een eerste snippertje wetenschappelijk bewijs in die richting is al heel wat -dit voor de zaken van homeopaten en vooral niet te vergeten voor de aandelen van homeopathie-fabrikanten een enorme opleving zou betekenen. Daar hoeven wij dan toch niet

ook nog eens financieel aan bij te dragen? Toch blijft het bij die zo verfoeide "big farma" vergeleken, in de homeopathie maar gekrabbel in de marge. Het wil er bij mij niet in dat in deze tak van sport er geen gerichtheid op winst zou zijn.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

02/02/2011 om 11:50 | [Bewerken](#)

Indertijd met de Skepsis-test van de astrologie werd er 5000 gulden uitgelooft voor de astroloog die alle zeven goed had (kans 1/5040). Dat had mede tot gevolg dat er 45 inzendingen kwamen (dus een kans van bijna een procent dat we stomtoevallig ons geld zouden kwijtraken). Misschien moeten we dat ook zo maar doen. We prepareren sets van 7 flesjes met 7 middelen (of een ander aantal). Wie 5000 euro wil verdienen krijgt zo'n set toegestuurd en moet bepalen wat wat is.

Nu kunnen de meeste astrologen wel een zakcentje gebruiken, maar voor homeopaten ligt dat anders. Die hebben het te druk, zullen ze zeggen. Maar als er zich homeopaten voor zo'n proef melden (het hoeft helemaal niet Harry Smit te zijn) zouden we daar toch werk van moeten maken.

Randi belooft een miljoen (voor een willekeurige paranormale prestatie), maar dan moet de kandidaat eerst een voortest doen of gedaan hebben of met die claim in publiciteit zijn getreden. Slagen voor een Skepsistest zal zeker gelden als goede voortest. Maar gezien de ervaringen met de NVKH denk ik niet dat dat er homeopaten belangstelling hebben.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

05/02/2011 om 18:10 | [Bewerken](#)

Er zat hoegenaamd niets in, vanochtend. Geen bijwerking, dus ook geen werking.
Maar volgens de homeopaten zal dit proefje waarschijnlijk wel weer helemaal niets bewijzen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

06/02/2011 om 22:58 | [Bewerken](#)

Mwah, die actie heeft dus weinig stof doen opwaaien. Ik denk dat bijna niemand er iets van heeft meegekregen. Het was leuk en ludiek geprobeerd maar de homeopathie staat nog altijd en nog even sterk als voorheen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

07/02/2011 om 09:10 | [Bewerken](#)

Ik dacht het al. Bewijs toch liever homeopathie dan negatief te reageren op een ludieke actie. Homeopathie is nog steeds even onwaar als het al was. Placebo en niets meer dan dat. Die aangekondigde publicaties over zogenaamd door homeopathie genezen autisme, die doen pas stof opwaaien! Geloof is een schone zaak en schenkt het mensdom veel vermaak.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

07/02/2011 om 12:10 | [Bewerken](#)

Deze discussie heeft als basis de argumenten tegen homeopathie.

Laten Wim/Harry c.s.

1) deze argumenten met een wetenschappelijk aannemelijke redenering ontkrachten,

of 2) laten ze een (begin van...) wetenschappelijk bewijs laten zien dat homeopathie ondersteunt.

Meer wordt niet gevraagd. In het bovenstaande zijn al genoeg voorstellen gedaan voor redelijke en goed uitvoerbare, niet moeilijke proefnemingen.

Zo lastig kan dat toch niet zijn? We wachten al 2 eeuwen op een eerste begin

. Ik veronderstel dat de argumenten tegen homeopathie bekend zijn;

desgewenst wil ik ze nog wel eens op een rijtje zetten.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

09/02/2011 om 22:53 | [Bewerken](#)

Geen behoefte aan de argumenten?

We weten toch al dat homeopathie helpt?

Dus geen bewijs meer nodig?

Of ... Met de mond vol tanden?

En zo gaat het sprookje voort...

(Goed)gelovigen genoeg...

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Wim

10/02/2011 om 21:10 | [Bewerken](#)

@Hans,

Het gaat altijd weer anders dan je verwacht. Voorlopig hebben we onze handen vol aan het wegwerken van al die ellendige vaccinatieschade. Vroeg of laat komt dat echt wel in de publiciteit.

[Meer opties](#)

[Bewerken](#)

Hans

11/02/2011 om 09:33 | [Bewerken](#)

Leg dat eens uit? Overigens dacht ik dat we het hier over homeopathie hadden en niet over bijwerkingen van andere geneesmiddelen. Dat die bijwerkingen er zijn, is evident. Zonder bijwerkingen geen hoofdwerking. Maar schade op flinke schaal door vaccinaties? Lijkt me zwaar overdreven. Dat vergt nadere toelichting in plaats van lukraak moddergooien. En bovendien is van homeopathie niets te verwachten dat boven placebo uitgaat. Daar lijkt me schade dus van een geheel andere orde te zijn. Enerzijds door de verkoop van placebomiddelen die niets bevatten. Anderzijds door onthouden van of uitstel van een effectieve behandeling.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

11/02/2011 om 12:27 | [Bewerken](#)

Er wordt heel veel gevaccineerd, en allicht zal het wel eens gebeuren dat iemand problemen heeft met een kind korter of langer tijd na een vaccinatie. Zo kan de misvatting ontstaan dat er een causaal verband is.

Homeopaten (met name wijlen Tinus Smits en zijn volgelingen) beweren dat ze met succes die negatieve 'gevolgen' kunnen bestrijden. De klachten zijn vaak onbelangrijk en gaan vanzelf over. Het is inherent aan de homeopathie dat 'post hoc ergo propter hoc': elk symptoom waargenomen na inname van een middel is door dat middel veroorzaakt. Elke klacht die optreedt na een vaccinatie komt door die vaccinatie. Elke verbetering na inname van een homeopatisch middel komt door dat middel; als het eerst slechter gaat en daarna pas beter is dat ook een bewijs van de werking van dat middel.

Het is begrijpelijk dat ouders met probleemkinderen zich erge zorgen maken en al gauw de schuld geven aan zoiets als vaccinaties, maar het is misselijk om misbruik van die zorgen te maken.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

11/02/2011 om 16:53 | [Bewerken](#)

Volstrekt mee eens! Vandaar mijn vraag aan Wim die ellendige vaccinatieschade eens te laten zien. Afgezien daarvan: vaccinatie heeft ontelbare levens gered (en een heleboel levens niet verknoeid; denk aan polio!). Ellendige vaccinatieschade is m.i. schandalige propagandapraat. Ik blijf erop hameren: deze discussie gaat over homeopathie. Andere onderwerpen zijn afleidingsmanoeuvre.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Wim

11/02/2011 om 22:03 | [Bewerken](#)

Zoals ik al eerder schreef. Er zit voor jullie niets anders op dan rustig af te wachten. Ondertussen zouden jullie er goed aan doen om eens jullie kennis van de homeopathie wat bij te spijkeren. Met dit 'klok en klepelwerk' schiet het niet op. Het staat wel bijdehand maar het slaat natuurlijk nergens op.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

11/02/2011 om 23:11 | [Bewerken](#)

Nee Harry, **wij** wachten af tot er eindelijk eens een homeopaat zich meldt met het voorstel om een goed geblindeerde geneesmiddelproef te doen. Het mag op elke manier (een persoon, meer personen, een middel vs. placebo of meerdere middelen, klassieke middelen of frequentiemiddelen, met dagboekjes of pendels), zolang het basisprincipe van blind testen maar gehandhaafd blijft. Als de homeopaten daar geen zin in hebben, dan hoeven wij ze evenmin serieus te nemen als klokken zonder klepels.

Hier is een testvoorstel van Andy Lewis waar al drie jaar niemand op heeft gereageerd:

<http://www.quackometer.net/blog/2007/12/simple-challenge-to-homeopaths.html>

Hier is een ander testvoorstel dat gericht is op bedrijven, maar wie voor een Skepsistest slaagt kan zo opgaan voor het miljoen:

<http://www.randi.org/site/index.php/jref-news/1208-feb5video.html>

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Wim

12/02/2011 om 08:30 | [Bewerken](#)

Toen Vithoukas de uitdaging aannam trok [gecensureerd] ineens de plank op. Dus er zit voor jullie niets anders op dan inderdaad de ontwikkelingen af te wachten.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

12/02/2011 om 11:19 | [Bewerken](#)

Het bewijs moet echt door de homeopaten worden geleverd. Want zij beweren iets te kunnen. Ze zijn echter in 2 eeuwen nog geen spat verder gekomen. Dan

is het op zijn zachtst gezegd nogal vreemd aan critici van deze dwaalleer verwijten te doen en hen te manen af te wachten. Ik houd er nu mee op te reageren op reacties van 'Wim' want hij draait continu alleen maar om de hete brij heen zonder enige inhoudelijke en serieus te nemen inbreng. Pas wanneer hij iets zinvol in deze discussie te berde brengt, krijgt hij nog een reactie van me. Tot slot: ik ben van opleiding apotheker en ik voel me niet geroepen mijn kennis van homeopathie 'bij te spijkeren'. Maar ik vrees dat 'Wim' niet kan overzien wat deze opleiding in mijn tijd inhield.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

12/02/2011 om 14:19 | [Bewerken](#)

De visie van Randi en forumdiscussies kun je nalezen op:

<http://www.randi.org/site/index.php/swift-blog/174-swift-march-14-2008.html#i1>

Daar was Vithoukas zo boos over dat hij eiste dat het hele stuk zou worden ingetrokken, en anders wou hij geen zaken meer doen. Zie echter het onderschrift van dat stuk. Het ging over een mogelijke uitvoering van de V-test in Hongarije.

<http://www.randi.org/site/index.php/swift-blog/235-george-vithoukas-homeopathy-challenge-starting-anew.html>

<http://forums.randi.org/showthread.php?s=440be0331c58c9799da04b6489e76a29&t=125709>

<http://www.randi.org/site/index.php/swift-blog/334-maybe-qalternatingq-rather-than-qalternateq.html>

<http://www.randi.org/site/index.php/swift-blog/364-a-correction.html>

Voor zover ik begrijp kan Vithoukas best nog wel dingen naar de prijs, maar hij weigert het formulier in te vullen.

Het was misschien onverstandig van Randi om Vithoukas eerst 'vrijstelling' te geven en pas nadat de Hongaren er geen gat meer in zagen en nadat hijzelf hersteld was van ziekte alsnog om dat formulier te vragen, maar zowat 360 mensen hebben zich gemeld voor de miljoentest van Randi, en die hebben wel

allemaal het formulier ingevuld, dus waarom Vithoukas opeens niet wil, snap ik niet.

Een serieus probleem met Vithoukas is – lijkt mij, maar het fijne weet ik er niet van – de blinding. De homeopaten willen natuurlijk de garantie dat als bij verbreking van de code blijkt 'flesje 1 bevat X' dat dan ook echt zo is. De sceptici zouden (in hun ogen) vals kunnen spelen door stiekem helemaal geen X in dat flesje te stoppen. De sceptici hebben een andere zorg. Die willen er zeker van zijn dat de code niet bekend wordt bij de homeopaten.

Daar zijn vast oplossingen voor te vinden. Maar als de patiënten een voor een komen, met tussenpozen van dagen, en er telkens opnieuw gerandomiseerd en geblindeerd moet worden zit je met een probleem, als je elke keer opnieuw die loting en blinding veilig en voor alle partijen betrouwbaar wilt uitvoeren.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rob Nanninga

12/02/2011 om 14:41 | [Bewerken](#)

Er is in 2009 wel een klein experiment gepubliceerd dat gunstige resultaten opleverde voor de homeopathie, zoals skeptici ze graag vaker zouden willen zien: [Möllinger, Schneider & Walach \(2009\)](#)

Dit experiment ging na of gezonde mensen specifieke symptomen ervaren als ze een homeopatisch middel innemen. Dat is de basis van de homeopathie, want men gaat ervan uit dat het middel dan kan worden gebruikt bij zieke mensen die dezelfde symptomen rapporteren. Geblindeerde proeven die dit trachtten aan te tonen, hadden eerder nog niets opgeleverd, zoals ik in 2008 in een [blogartikel op deze site](#) schreef.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

12/02/2011 om 16:32 | [Bewerken](#)

Waarom zou het een voordeel zijn dat de proef op gezonde homeopathische behandelaars wordt uitgevoerd (zie blogartikel 2008)? Ik heb zo het idee dat deze mensen er belang bij hebben dat er een positief resultaat uit de proef komt en daardoor de neiging zullen hebben tot "overrapportage". Het komt me overigens op het eerste gezicht als een wel erg klein onderzoekje voor.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

12/02/2011 om 17:31 | [Bewerken](#)

Zo'n proef kost weinig geld, je hebt er geen patiënten voor nodig, geen medische diagnoses, geen ethische commissie, etc. Bovendien kun je er het basisprincipe van de homeopathie mee op de proef stellen. Als het werkt, heb je aangetoond dat middel A van middel B kan worden onderscheiden. Dat zou interessant nieuws zijn, want het is wetenschappelijk gezien volstrekt onduidelijk waar zo'n onderscheid door veroorzaakt zou kunnen worden. De middelen zijn immers zo sterk verdund dat er niets aantoonbaars meer inzit. Als men toch een verschil merkt, lijkt dat op een paranormaal effect.

Uiteraard hebben de behandelaars er belang bij dat de proef slaagt, maar dat is niet erg als hij goed is gerandomiseerd en geblindeerd.

Het is zeer wenselijk om de onderzoeksopzet van zo'n proef van tevoren bekend te maken (zoals [hier](#) wordt gedaan). Je weet dan al voordat de resultaten bekend zijn, dat de proef zal worden uitgevoerd. Anders is het mogelijk dat je er nooit iets over zult horen wanneer de proef niets oplevert. Je weet dan niet hoeveel mislukte proeven er zijn gedaan.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

12/02/2011 om 17:36 | [Bewerken](#)

Erg klein, en bovendien werden de resultaten van de deelnemers gepoold in drie groepen F (ferrum), C (calendula) en P (placebo). Er waren kennelijk beschikbaar:

1. totaal (t) aantal symptomen voor F, C, P
2. aantal (f) ferrumsymptomen voor F, C, P
3. aantal (c) calendulasymptomen voor F, C, P

Het vermelde resultaat was dat $tF + tC$ samen significant meer was dan tP (hoe berekend? of is bedoeld $tF > tP$ en $tC > tP$) en ook dat $cC > cP$ (significant?) maar ook dat $cF > cP$.

We horen niets over fF vergeleken met fP of fC of $fC+fP$.

Bovendien lijkt me het tellen van symptomen onjuist. Stel dat er in de F-groep 1 persoon zit die heel veel symptomen (wellicht nog van een bepaald type) heeft. Dan wordt het aantal symptomen (t, c, f) bij de hele F-groep veel hoger dan bij de andere groepen. Of in de P-groep kan er iemand zitten die weinig symptomen produceert.

Dat komt omdat de incidentie van 'een symptoom' geen onafhankelijke gebeurtenissen zijn. De statistische berekening die het oordeel 'significant' oplevert mag de voorkomens van een symptoom in een groep niet als onafhankelijke gebeurtenissen beschouwen.

We horen niets (in de samenvatting) over cC vergeleken met cP .

Wat je eigenlijk zou willen is dat op grond van de blinde beoordeling het oordeel C, F, P over de afzonderlijke deelnemers aanzienlijk vaker correct was dan op grond van het toeval te verwachten.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rob Nanninga

12/02/2011 om 17:57 | [Bewerken](#)

EXCUSES: Ik zie nu dat ik de verkeerde link heb gegeven. Ik heb het verbeterd.

[Dit is het stuk.](#)

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

12/02/2011 om 17:59 | [Bewerken](#)

Vage proefneming lijkt me. Ik zie liever proefnemingen waarbij in getallen uit te drukken parameters zoals verandering in aantallen bloedcellen, stollingstijd, bloeddruk etc worden gemeten. Dat zijn helaas veel duurdere proefnemingen maar dan zitten we tenminste niet (of minder) met deze vaagheden. Want als ik het goed begrijp kon ieder symptoom gemeld worden in bovengenoemd onderzoek. De onderzochte homeopaten wisten kennelijk vooraf welke groep middelen ze zouden krijgen? In dat geval is het denk ik erg gemakkelijk de zaak zo te "arrangeren" dat er enig resultaat uit komt. De kleine onderzoeksgroep bij bovengenoemd onderzoek stoort me bijzonder.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Rob Nanninga

12/02/2011 om 18:02 | [Bewerken](#)

Lees het stuk dat ik bedoelde nog maar even.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

12/02/2011 om 23:52 | [Bewerken](#)

Ik was er bijna ingetrapt. Ik moet toegeven dat ik niet echt veel van statistiek weet. Maar de lachwekkende lijst met "typisch" bij de middelen horende verschijnselen zette me al gauw weer met beide voeten op de grond. Mijn eerdere reactie hierboven ging al van een dergelijke veronderstelling uit. Met dergelijke bespottelijk vage verschijnselen als uitkomsten kun je manipuleren wat je wilt. Wat mij betreft, is homeopathie dus qua bewijsvoering nog geen spat opgeschoten. In alle oprechtheid: jammer voor de mensheid, want als het echt zou werken, zou het fantastisch zijn. Het blijft echter bij fantasie.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Rob Nanninga

13/02/2011 om 01:15 | Bewerken

Het maakt niet uit welke vage symptomen er worden gerapporteerd. Het gaat er alleen om af die beter overeenstemmen met de symptomen die homeopaten aan het ingenomen middel toeschrijven, dan met de symptomen die bij het niet ingenomen middel horen. Daarbij mag degene die dit beoordeelt uiteraard niet weten of iemand A of B heeft geslikt, en de proefpersonen mogen dat zelf ook niet weten.

Vrijwel alles wat iemand ervaart, zowel geestelijk als lichamelijk, en dat afwijkt van wat de persoon zelf als normaal beschouwt, kan als een symptoom gelden. De beoordeling is natuurlijk erg subjectief en er zullen ongetwijfeld ook allerlei omstandigheden zijn die vermeende symptomen kunnen opwekken.

Het is opmerkelijk dat de proefpersonen die een homeopathisch middel slikten, Arsenicum album of Natrum muriaticum, louter symptomen rapporteerden die volgens de beoordelaar bij dit middel hoorden. Je zou verwachten dat er ook wel wat toevallige symptomen bijzaten, zoals bij de placebogroep sterk het geval was.

Het lijkt me ook niet zo makkelijk om te beoordelen bij welk middel een gerapporteerd symptoom hoort. Bekijk bijvoorbeeld deze lijsten met symptomen eens:

<http://abchomeopathy.com/r.php/Ars>

<http://www.abchomeopathy.com/r.php/Nat-m>

Bij Arsenicum album staat onder meer:

Sneezing without relief

nose; sneezing

nose; sneezing; frequent

En bij Natrum muriaticum (keukenzout) staat:

Violent sneezing coryza

Infallible for stopping a cold commencing with sneezing

Bij de symptomen van de proefpersonen staat:

Sneezing three times (described by multiple participants)

Het genies van de proefpersonen paste volgens de beoordelaar bij Natrum muriaticum. Maar waarom niet bij Arsenicum album? Of heeft het feit dat ze naar het schijnt drie keer niesden een speciale betekenis?

Niezen is nog een vrij duidelijk symptoom (al kun je ook van stof gaan niezen). Bij veel andere symptomen lijkt het me nog moeilijker te beoordelen waar ze bijhoorden. En nogmaals: waarom ervoer niemand toevallig een symptoom dat bij geen van de twee middelen hoorde. Dat was bij de placebogroep duidelijk wel het geval.

Anyhow, als het experiment goed wordt uitgevoerd, is er niets op aan te merken. Je zou waarschijnlijk over alle onderzoeksgegevens moeten beschikken om over dit experiment meer te kunnen zeggen. De beoordelaar die de symptomen categoriseerde, speelde een belangrijke rol.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

13/02/2011 om 01:16 | [Bewerken](#)

Ik heb wat zitten meten aan die grafiekjes (waarom kunnen de betrokken auteur nou nooit eens een tabel met getallen geven).

Ik kreeg

Groep N (10 personen) gemiddeld 5,3 n-symptomen, samen dus 53 n-symptomen. Naar schatting 4 andere symptomen.

Groep A (8 personen) gemiddeld 6,2 a-symptomen, samen 50 symptomen. Vrijwel geen andere symptomen.

Groep P (7 personen) gemiddeld 11,3 personen, samen 80 (niet-a, niet-n)-symptomen. Vrijwel geen a- of n-symptomen.

Zo kom ik aan een totaal van 187, waar het verslag slechts 165 symptomen vermeldt. Misschien is bedoeld 165 verschillende symptomen. Maar dat wordt niet vermeld.

Stel dat het zo is, dan zijn er ongeveer 20 symptomen die dubbel voorkomen. Of er zijn symptomen die zelfs driedubbel voorkomen.

Volgens het verslag "Volunteers and investigators did not know which remedies were tested" en de vrijwilligers wisten ook niet in welke groep ze zaten.

Kennelijk schreven de vrijwilligers de symptomen op in hun dagboekjes, en vervolgens werden de symptomen voorgelegd aan een deskundige in een bepaalde systematische volgorde (hoofd naar voeten), zodat de deskundige niet kon weten welk symptoom van wie afkomstig was, en al helemaal niet uit welke groep.

De deskundige moest voor elk symptoom aangeven of het a of n was of niet. Het is is niet zo duidelijk of er symptomen waren die zowel n als a waren en hoe daarmee is omgegaan.

Het lijkt me een tamelijk fantastisch resultaat. Als je 53 rode en 50 gele en 84 blauwe ballen hebt, en je moet die min of meer op goed geluk verdelen over een rode, gele of blauwe bak, dan is de kans dat (vrijwel) alle rode in de rode bak, (vrijwel) alle gele in de gele bak en vrijwel alle blauwe ballen in de blauwe bak terecht komen astronomisch klein, iets in de orde van 1 op 53! maal 50! maal 80!, d.w.z. 10 tot de macht 252. Je moet natuurlijk nog compenseren voor het feit dat je nog wat afwijkingen zou willen toestaan, per slot van rekening heb ik geen aandacht besteed aan hoe het zit met de paar die niet in hun 'eigen' vakje terecht komen. Maar zelfs als ik daarom niet 1 geval maar 10 tot de macht 50 gevallen moet rekenen, dan komt er nog steeds op een kans van 1 op tdm 200.

Er is of een wonder gebeurd, of er is iets heel erg mis gegaan.

Aangezien er ook heel veel 'niet a, niet n'-symptomen zijn, kan het niet dat vrijwel alle symptomen zowel a als n zijn geklasseerd. De classificator wist immers dat het om a en n ging, en dat hij moest nagaan of het om een van deze beide ging of niet.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

13/02/2011 om 11:35 | [Bewerken](#)

Zoals ik al schreef: manipulatie. Die zogenaamd nauwkeurige indeling van symptomen is lachwekkend. Alsof je met 2x of 3x niezen iets zou kunnen bewijzen. Er zijn legio oorzaken van niezen. Men moet echt met iets beters tevoorschijn komen om een begin van bewijs te genereren.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

13/02/2011 om 15:23 | [Bewerken](#)

Het is natuurlijk merkwaardig dat de 'deskundige' die symptomen zo nauwkeurig kon indelen. Aan de andere kant, dat zal wel zijn wat klassiek homeopaten alsmat doen. Zij krijgen klanten die van alles en nog wat vertellen, en al die symptomen moeten geklassificeerd worden naar bijbehorend middel. Het middel dat dat het vaakst óf het nadrukkelijkst verschijnt is dan het simillimum.

Zou de deskundige dan alle symptomen dubbel geklasseerd hebben? Weinig waarschijnlijk, want in de P-groep waren vrijwel louter middelen die noch een a-, noch een n-classificatie hadden gekregen.

De praktijk bij zulke geneesmiddelproeven is (afgaande op wat Donner daarover schreef, zie hier: http://www.kwakzalverij.nl/731/Het_Donner_rapport)

is dat er tussen de vele symptomen hier en daar wat specifieke symptomen staan, niet dat *vrijwel alle of zelfs alle symptomen zonder uitzondering* specifiek zijn.

Voorlopig hou ik het erop dat de deskundige vrijwel alle middelen heeft geklasseerd als zowel a, als n, als nog andere mogelijkheden. Na aanvankelijke verwarring bij de onderzoekers dat de hele proef volkomen in duigen was gevallen kwamen ze tot de conclusie dat ze anders moesten rekenen: bij groep A waren alle symptomen in elk geval consistent met a, bij groep N idem consistent met N en bij groep P vielen alleen de symptomen af die uitsluitend a en/of n waren.

Het zou eenvoudig genoeg zijn om een tabelletje met drie rijen en 8 kolommen te maken, namelijk de groepen als rijen, en als kolommen: alleen a, a en n, a en overige, a en n en overige, alleen n, n en overige, alleen overige, niet te klassificeren. In plaats daarvan krijgen we slechts afgeronde gemiddelden en een onoverzichtelijke tabel in grafiekvorm.

Men zal wel denken dat dit toch wel een erg kunstmatige manier zou zijn geweest om de resultaten voor te stellen, maar het is natuurlijk al ongelooflijk dat een resultaat dat oppervlakkig $p < 10$ tot macht -200 oplevert zo wordt weggemoffeld.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

13/02/2011 om 16:14 | [Bewerken](#)

Dus ook hier geldt opnieuw simpel: als het te mooi is om waar te zijn, dan is het ook gewoonlijk niet waar...

Zullen we zo langzamerhand dus maar vaststellen dat homeopathie met aan zeer grote zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een fictie is?

Dan kunnen we gaan afwachten of de homeopaten t.z.t. met "nieuw" "bewijs" komen en daar onze kritiek weer op loslaten.

En natuurlijk daarnaast steeds blijven vechten tegen deze en andere illusies.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

14/02/2011 om 11:01 | Bewerken

Ik heb eens mijn licht opgestoken over de zaak Vithoukas-Randi. Ik kan nog niet alles erover vertellen, maar een aantal zaken zijn me duidelijk geworden, en het belangrijkste is dat Vithoukas nooit, niet in 2005 of 2006 of 2008 (en daarna ook niet) ook maar iets ondertekend heeft, waaruit blijkt dat hij het eens was met het protocol.

Van de site van Vithoukas:

On 2nd and 3rd September of 2008, there was a final meeting in the International Academy of Classical homeopathy in Alonissos ...

daar staat niet dat V. tijdens die ontmoeting dwarslag over het protocol en het ook weigerde te tekenen.

Daarna ontdekte V. een artikeltje op de site van Randi dat daar al vanaf maart 2008 stond. V. interpreteerde dat als bewijs dat Randi niet serieus was over de proef en ook zijn ziekte in 2006 had voorgewend. Vervolgens werd Randi boos en liet weten dat als V. nog zaken wou doen hij zich maar gewoon moest opgeven als iedereen anders. Later heeft hij laten weten dat wat hem betreft de proef zoals gepland kon doorgaan. Maar voor de proef is het wel essentieel dat degene (Vithoukas) die de proef nota bene zelf heeft voorgesteld accoord gaat met de uitvoering zoals gepland.

Dat is een redelijk verlangen want het moet niet gebeuren dat achteraf Vithoukas gaat zeggen dat het logisch was dat de proef mislukte omdat men helemaal tegen zijn advies iets 'verkeerd' heeft gedaan. Vithoukas heeft bij de onderhandelingen in september 2008 vreemde voorwaarden gesteld.

Dus als puntje bij paaltje komt is de situatie als volgt:

A. er is een gedetailleerd protocol waarover al sinds 2003 is onderhandeld. Dit protocol heeft de instemming van Randi, van degenen die namens hem onderhandelden, van een vooraanstaande Israëlische alternatieve arts; er is instemming van het ziekenhuis, er is financiering, een fabrikant van homeopathische middelen heeft ook medewerking beloofd.

B. er is geen bewijs (handtekening) van Vithoulkas dat hij het eens is met de voorgestelde werkwijze. Het is dus Vithoulkas die het groene licht moet geven.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

14/02/2011 om 17:21 | [Bewerken](#)

Typische kwakzalfgewoonten... In plaats van eindelijk gewoon eens op een normale manier te bewijzen (en te publiceren in een goed wetenschappelijk tijdschrift) dat hun methode inderdaad werkt, en vooral daar hun energie aan te besteden, storten ze zich in allerlei kronkelredeneringen om maar zogenaamd aan te tonen dat sceptici vuile spelletjes spelen. Iedere andere fabrikant resp. leverancier van welk artikel dan ook dat niet werkt dan wel onwaarschijnlijke claims propageert, komt daar niet mee weg bij o.a. de Consumentenbond en in het algemeen ook bij het publiek. Men wil in dit geval kennelijk graag bedrogen worden. En maar roepen dat je gezondheid het hoogste goed is...

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Maarten

19/02/2011 om 14:03 | [Bewerken](#)

Wat te denken van onderstaand persbericht?

<http://www.vsm.nl/nieuws/999>

Hier staat letterlijk: "Er is voldoende wetenschappelijk onderzoek voor de werkzaamheid van homeopathische middelen"

Mag dat zo maar? Heb ik zelf geen idee van.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

19/02/2011 om 14:56 | Bewerken

Je zou kunnen proberen er bezwaar tegen te maken bij de Reclame Code Commissie. Het is natuurlijk onzinnig om reclame te maken voor *werkzaamheid* van middelen door te verwijzen naar een onderzoek over de *kosten*. Is zo'n persbericht eigenlijk wel reclame? Kun je zeggen dat het ertoe leidt dat iemand een koopbeslissing neemt die hij of zij anders niet had genomen?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

20/02/2011 om 22:59 | Bewerken

Terug van enkele dagen afwezigheid. Bezwaar maken zal weinig effect hebben. Er wordt hier geen rechtstreekse medische claim gedaan. Bij VSM kennen ze ons standpunt allang. Ik denk dat het veel belangrijker is als het grote publiek van tijd tot tijd kennis neemt van de logische argumenten tegen homeopathie en zo onzin leert herkennen.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

21/02/2011 om 14:13 | Bewerken

De link nog eens geopend en de beweringen van VSM nog eens aandachtig gelezen. Het is werkelijk klinkklare onzin, hoewel het voor de leek natuurlijk prachtig klinkt dat nu het beste uit 2 werelden zou kunnen worden gekozen.

Het beste zou m.i. zijn maar vilein aan VSM te vragen eerst maar eens wat van dat zogenaamde harde bewijs te laten zien. De Vereniging tegen Kwakzalverij kennende, vraagt ze dat vast wel. VSM voert echter natuurlijk liever een proces tegen de Vereniging dan met dat bewijs aan te komen. En zeg nu zelf, wat moet je anders als je het bewijs gewoon niet hebt... En zo blijven we maar eindeloos met dit soort praatjes zitten.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

21/02/2011 om 16:04 | Bewerken

Als je VSM vraagt naar bewijzen, dan komen ze bijvoorbeeld met de lijst die op

<http://www.vhan.nl/informatie-professionals/klinisch-onderzoek/28-klinisch-onderzoek>

staat. De onderzoeken die daar staan opgenoemd worden allemaal subtiel verdraaid. Neem nou de opmerking over het onderzoek van de Lange bij nr. 10. Die onderzocht 170 kinderen dubbelblind. De kinderen hadden een kwaal die toen werd beschouwd als dé kwaal bij uitstek waar je homeopathie voor kunt gebruiken (snotneuzen, gaan geheid vanzelf over). Er werd een klein verschil gevonden, maar het was niet significant.

De VHAN maakt daarvan dat er nog niet genoeg kinderen in het onderzoek zaten om een significant resultaat te krijgen. Dat is een typisch *argumentum ad ignorantiam*: uit het denkbeeldige resultaat dat er bij tweemaal zoveel kindertjes het verschil tussen beide groepen verder zou oplopen wordt een conclusie getrokken. Het is net andersom: als homeopathie zo goed zou werken, zou je aan 50 verum plus 50 placebo genoeg hebben om met het blote oog te kunnen zien dat het verum veel beter is. Als je met tweemaal 85 kinderen die notabene elk een vol jaar gevolgd worden het nog niet weet, dan is er gewoon niks.

Enzovoorts. Bij griep zie je twee studies staan die gewoon fraudulent zijn, en een studie die ik net apart in een blog besproken heb, waarbij vrijwel niemand van de 501 personen echte griep had en er 499 gevallen op volstrekt ondoorzichtige wijze verdonkeremaand zijn.

Een eerdere dergelijke lijst heb ik hier besproken:

http://www.kwakzalverij.nl/833/De_roze_bril_van_de_homeopathie

en

http://www.kwakzalverij.nl/1136/Homeopathie_werkt_ook_niet_bij_kinderdiarree

merk op hoe de VHAN het volstrekt negatieve onderzoek over kinderdiarree uit 2006 domweg niet vermeldt!

Bij hoofdpijn en migraine staat Brigo 1991 dat een uiterst verdacht onderzoek is, omdat er bij de placebogroep een absurd laag placebo-effect optrad. Men heeft toen een heel goed gerandomiseerd controleonderzoek uitgevoerd (Walach 1997) dat negatief uitviel (het scheelde maar weinig of het placebo was significant beter geweest). Dat staat hier zonder commentaar opgevoerd als 'bewijs'.

Enzovoorts. Men liegt er gewoon op los.

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Hans

21/02/2011 om 22:39 | [Bewerken](#)

Ach, als je leugens maar lang genoeg blijft herhalen, denkt een deel van de mensheid op een gegeven moment dat de leugens waar zijn. De nieuwe kleren van de keizer...

[Bewerken](#)

[Meer opties](#)

Raoul Witsenburg

04/03/2011 om 15:41 | [Bewerken](#)

Ik voel me nog neutraal. Een warme samenleving en Skepsis zijn in ieder geval behoorlijk ver van elkaar verwijderd zover ik het kan zien.

Ik hou wel van rekenen en heb een leuke vergelijking van een C30 verdunning:

C30: 1 duizendste kubieke millimeter in een inhoud van 1 kubieke lichtjaar!

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Hans

06/03/2011 om 13:47 | [Bewerken](#)

Wat een warme samenleving (wat we daar dan ook onder mogen verstaan) en een sceptische benadering van onzinnige ideeën met elkaar te maken hebben, ontgaat me. Suggereert u hiermee dat sceptici niet op een gewone manier meedraaien in de maatschappij? Zou u de bedoeling van uw suggestie eens willen uitleggen?

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Raoul Witsenburg

15/03/2011 om 00:48 | [Bewerken](#)

Ik kan niet zeggen dat ik de waarheid in pacht heb maar ik denk wel een vinger op een gevoelige plek te kunnen leggen. Sceptici denken via het denken de wereld te kunnen verklaren. Gevoel is wat mij betreft een wezenlijk iets. Omdat gevoel lastig wetenschappelijk aan te tonen valt is dat iets wat veel sceptici maar onzin vinden.

Een warme samenleving, daar ga ik voor.

[Bewerken](#)[Meer opties](#)

Jan Willem Nienhuys

15/03/2011 om 10:26 | [Bewerken](#)

Ik snap niet goed wat dit te maken heeft met homeopathie. Ik kan ook niet verklaren wat Witsenburg ertoe gebracht heeft deze opmerking hier te plaatsen. Zo, dat is alvast een ding dat 'sceptici' niet kunnen verklaren.

'De wereld verklaren' is iets wat sceptici wel graag zouden willen, en met de wetenschap kom je een heel eind. Maar wetenschap is niet alleen 'denken'. Het idee dat flink veel denken volstaat is iets wat populair was in de tijd van Aristoteles en later de scholastische wijsgeren, maar dat in de wetenschap al eeuwen aan status heeft ingeboet. Je moet om te beginnen goed opletten, en zo gauw je ideeën begint te krijgen ('denken') moet je proberen die aan de werkelijkheid te toetsen om te kijken of ze wel kloppen. Dat is de methode die enorm veel heeft opgeleverd.

Het lijkt me onzin om te zeggen dat gevoel lastig aan te tonen is. Het gevoel is een van de vele zintuigen, en uitstekend te meten. Maar Witsenburg bedoelt niet het vermogen om met de vingertoppen oneffenheden te constateren, hij bedoelt een kenmethode die schijnbaar buiten de zintuigen om gaat. Het juiste woord daarvoor is intuïtie.

Veel kennis omtrent de alledaagse en minder alledaagse werkelijkheid doen we op zonder het te merken. Een moeder die aan subtiele kenmerken van het gedrag van haar kind merkt dat er iets aan de hand is, een dichteres die door speciale woordkeus de juiste toon weet te treffen die haar publiek aanspreekt, dat valt allemaal onder intuïtie. Intuïtie spleet zich uiteraard ook in de wetenschap af. Als men bijvoorbeeld 10.000 uur intensieve studie en onderzoek in de wiskunde erop heeft zitten en geconfronteerd wordt met een nieuw probleem, dan kan men 'door intuïtie' de juiste aanpak kiezen. De minder ervaren beginnende wiskundige zit daarentegen dan eindeloos allerlei doodlopende wegen te proberen.

Sommige artsen rangschikken de 'klinische blik' en dergelijke ook onder intuïtie. Zij menen dat zij door ervaring aan allerlei subtiele details kunnen waarnemen dat iets pluis of niet pluis is.

Ik geloof het niet zo. Of die intuïtie goed werkt is alleen maar vast te stellen door het op de een of andere manier te controleren, dus ook de gevallen dat het oordeel 'pluis' luidde. De wetenschap heeft geleerd dat leren door ervaring niet goed werkt als er weinig terugkoppeling is.

Het beroemde voorbeeld van de duiven die bijgelovig werden laat zien dat 'intuïtie' tot totaal foute ideeën kan leiden.

Overigens kan intuïtie best wel onderwerp van wetenschappelijk onderzoek zijn. Je kunt namelijk de betrokkenen gewoon vragen wat hun intuïtie is, en dan bijvoorbeeld nagaan of die klopt. Zo kun je in elk geval een begin maken met de bestudering van het fenomeen.

Dit is natuurlijk lastig wanneer die intuïtie gaat over iets dat helemaal niet te constateren is.

Wat heeft dit te maken met homeopathie? Misschien bedoelt Witsenburg dat homeopaten hun intuïtie gebruiken bij de behandeling van patiënten en bij de beoordeling van hun gezondheidstoestand voor en na de behandeling.

Maar dat is nu juist waar het foute leren op de loer ligt. Patiënten worden namelijk vanzelf beter en zijn dan geneigd hun behandelaar dankbaar te zijn. De mogelijkheden tot zelfbedrog zijn levensgroot. De behandelaars hebben doorgaans geen vergelijkingsmateriaal waarmee ze kunnen nagaan wat het genezingspercentage is van onbehandelde patiënten, in elk geval niet als ze alleen op hun eigen ervaring ('altijd behandelen') afgaan. Zij zijn dus net als die bijgelovige duiven die na korte tijd meenden dat een halve draai naar links of twee keer op de grond pikken of wat dan ook de feilloze methode was op weer wat voer te krijgen.

Waarom denk ik dat? Omdat twee eeuwen natuurwetenschap heeft geleerd dat er niets in homeopathische middelen zit, en dat – gezien de werking van het menselijk lichaam – ingenomen middelen alleen iets uithalen wanneer er iets inzit. Twee eeuwen natuurwetenschap heeft geleerd dat je door schudden geen materiële eigenschappen kunt overdragen, dat magnetisme geen spirituele eigenschap is maar keiharde fysica, er is nauwkeurig uitgezocht hoe vaccinatie werkt en er is nooit een spoor gevonden van het basisbeginsel van de homeopathie, namelijk het similiabeginsel.

Zelfs dan houdt de medische wetenschap de deur nog open, want dokters hebben een anarchistisch trekje: als iets de patiënten helpt, zal het ze worst wezen of het in strijd is met alles wat bekend is over de natuur. Men heeft dus proeven gedaan, en daar is niet voldoende uitgekomen. De homeopaten zelf weigeren in te gaan op hetzij de uitdaging om hun claims over de effecten van hun middelen op gezonde mensen goed te toetsen, en als ze daar heel af en

